

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOOTA, 9. decembra 1965
Leto XVII. — šte. 47 Cena 50 din

POMURSKI VESTNIK
IZHAJA OD FEBRUARJA 1949 — NAJPREJ KOT TEDNIK »LJUDSKI GLAS«, NATO OD JULIJA 1952 KOT »OBMURSKI TEDNIK«, DO PREIMENOVANJA V SEDANJI NASLOV, KOT GLASILO OKRAJNEGA ODBORA SZDL. OD JANUARJA 1963 IZHAJA LIST KOT TEDENSKO GLASILO OBČINSKIH ODBOROV SZDL SLOVENIJE V POMURJU. LIST IZDAJA CASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE »POMURSKI TISK« V M. SOBOTI — DIREKTOR ŠTEFAN ANTALIC — LIST UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI UREDNIK ŠTEFAN BALAZIČ. NASLOV UREDNIŠTVA — MURSKA SOBOTA, KIDRIČEVA UL. 4. TEL. 21-388

Spomenik v Črensovcih odkrit

Osrednja proslava ob dnevu republike v lendavski občini je bila v Črensovcih. Krajevna organizacija zveze borcev je že pred letom dni predlagala, da bi ob tej priliki odkrili spomenik v spomin padlim. Zamisel je bila uresničena, spomenik pa na svečanosti odkrit. Kljub slabemu vremenu se je v Črensovcih zbralo preko 2000 občanov, med temi pa so bili tudi borci prekmurske partizanske čete. Dr. Anton Vratusa je v uvodnih besedah orisal pomen praznika ter spomenika trpeči prekmurski materi in med ostalim dejal: »Mati v vojni nemara največ trpi in izgubi, zato je spomenik trpeči materi z otrokom simbol naše prehojene poti in opozorilo vsem tistim, ki želijo spore med narodi reševati ponovno s prelivanjem krvi«. Potem ko je orisal nekatere dosežke v preteklosti, je odkril spomenik in ga izročil v varstvo občinski skupščini in vsem občanom.

Spomenik, delo akademskega kiparja Keržiča, stoji na granitni podlagi, na kateri je vklesan verz Kajuhove pesmi Materi treh partizanov.

Po odkritju spomenika so pionirji in mladinci v pestrem programu orisali prehojeno pot v minulih dvajsetih letih, posebej pa dali poudarek pesni Kajuhu, čigar verz krasi spomenik.

-jan

Z OBČNEGA ZBORA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA MURSKA SOBOTA

Z novimi pobudami zastavljeno delo

Uvodno poročilo predsednika Stefana Sabjana in prispevki številnih diskutantov k obširni razpravi na sobotnem občnem zboru Občinskega sveta Murska Sobota so osvetlili niz aktualnih družbenih vprašanj, ki zadevajo gospodarjenje delovnih organizacij in položaj delovnega človeka v njih.

O vlogi in poslanstvu sindikalne organizacije je bilo na zboru poudarjeno zlasti to, da so se sindikalne podružnice v nekaterih delovnih organizacijah že učinkovito vključile v družbena dogajanja svojega in tudi širšega okolja, vendar pa je še mnogo primerov neaktivnosti, pasivnega odnosa in tudi podcenjevanja vloge sindikata. Za slednje delovne organizacije je tudi značilno, da se niso kdovekako uspešno vključile v izvajanje gospodarske reforme.

Ustavjalne razprave in tudi konkretne gospodarske odločitve organov upravljanja v nekaterih delovnih organizacijah (Mura, Pomurje, nekateri obrti KIK Pomurka, Proizvodnja kremenčevega peska Puconci, Pomurski tisk itd.) kažejo na uspešno in učinkovito vključevanje kolektivov v izvajanje gospodarske reforme, saj jim bodo ti ukrepi prinesli večmilijonske prihranke. Ponekod pa so izvajanje gospodarske reforme

razumeli preveč enostransko — predvsem kot odpuščanje delovne sile, zmanjševanje štipendij itd., kar se jim bo lahko še močno maščevalo. Precejšnje uspehe so dosegli tudi kolektivi na področju ne-gospodarskih dejavnosti (Zdravstveni dom M. Sobota soboška bolnišnica itd.). V soboškem zdravstvenem domu so s proučitvijo ustreznih ukrepov ugotovili notranje rezerve v znesku nad 20 milijonov dinarjev.

V zvezi z izvajanjem gospodarske reforme so na zboru opozorili še na celo vrsto možnosti, kako povečati proizvodnjo, storilnost in dohodek delovnih organizacij, kar po splošni oceni ostaja osrednja naloga tudi v prihodnje, še prav posebno zaradi močnega zaostajanja pri ustvarjanju narodnega dohodka v primerjavi z republiškim povprečjem. Tako je potrebno posvetiti večjo pozornost zaščiti dela, saj je na pr. lani prišlo zaradi nesreč pri delu in različnih obolenj do zmanjšanja narodnega dohodka za 488 milijonov dinarjev ali za 82 %, več kot v letu 1963. Delitvene odnose v splošni zdravstveni službi bo potrebno znova tudi, da ne bo več toliko, nega lova za kurativnimi storitvami, marveč da bodo strokovnjaki ustrezno stimulirani tudi za preventivno dejavnost. V soboški občini bo potrebno okrepiti terciarno

dejavnost in še zlasti družbeno obrt, ki se je doslej razvijala preveč samorastniško in pretežno z lastnimi sredstvi. V družbeni obrti je najbolj kritičen problem pomanjkanje reprodukcijskega materiala, ki zelo resno ovira uresničevanje proizvodnih nalog v teh podjetjih.

Samoupravne pravice delovnih kolektivov zahtevajo tudi večje angažiranje pri obveščanju in informiranju proizvajalcev, ki je ponekod še vedno močno zanemarjeno, medtem ko v nekaterih podjetjih beležijo napredek tudi na tem področju. Potrebno je predvsem ustvarjalno obveščanje — ne samo o tistem, kar je že bilo storjenega ali dokončno odločenega.

V soboški občini bo potrebno vzporedno z gospodarskim razvojem še močneje razvijati družbeni standard in vanj vlagati izdatnejša sredstva, saj so potrebe še vedno velike. Ta skrb prizadeva okrog 8.000 zaposlenih, med njimi nedvomno najbolj družine obeh zaposlenih. Tako je samo v Murski Soboti potrebnih nad 750 družinskih in 60 samskih stanovanj. Letno bi bilo potrebno zgraditi okrog 420 stanovanj — predvsem cenejših, ki bodo dostopna tudi delavcem z manjšimi osebnimi dohodki. To kaže, da bo potrebno stanovanjsko izgradnjo še pospešiti in poiskati danim potrebam ustrezne rešitve.

Obrat družbene prehrane je v M. Soboti prav tako več kot potreben. Lanska pobuda

sindikatom je ostala zgolj na papirju, predvsem zaradi prepočasnega reševanja in nezadostnega razumevanja občinske skupščine, čeprav so kolektivni podjetji, zlasti večjih, z velikim razumevanjem podprli to pobudo in bili pripravljeni prispevati tudi izdatna sredstva za njeno uresničenje.

Ob dejstvu, da se dnevno vozi s kolesom na delo v M. Soboti okrog 4.000 ljudi, se povsem utemeljeno zastavlja vprašanje, kdaj bo naposled s skupnim dogovorom in sredstvi uspelo organizirati avtobusne prevoze delavcev na delo in domov. Kolektiv Mure je namreč dosedaj z eno avtobusno progo lahko rešil le svoj najbolj žgoč problem.

Razprava na občnem zboru je prinesla obilo koristnih predlogov in pobud, ki pa jih bo potrebno tudi dosledno uresničiti. Med drugim tudi za večjo aktivnost na področju potrebnega razvedrila ljudi v prostem času. Znova bo potrebno v občinskem merilu oživiti športne igre. Sindikalne podružnice pa se naj bolj angažirajo tudi na kulturno-prosvetnem področju.

-sk

O zdravstvenem zavarovanju kmetov

Pred nedavnim je odbor za proučevanje zakonskih in drugih predlogov socialno-zdravstvenega zbora republiške skupščine obravnaval predlog novega zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov. Po mnenju odbora bi moral že predlog omenjenega osnutka zakona težiti za tem, da v doglednem času uveljavimo enotno zdravstveno zavarovanje za vse občane, ne glede na to, ali so zaposleni ali pa so kmetovalci. Ko je odbor analiziral predloženo gradivo za novi zakon, je ugotavljal, da je predlagatelj osnutka preveč upošteval ekonomsko stališče, premalo pa interes družbe glede zdravja kmetov. Zato naj bi bil obseg zdravstvenega varstva po tem predlogu minimalen.

Nasprotno pa je v odloku prevladovalo mnenje, da je potrebno razširiti zdravstveno varstvo kmetov na tiste vrste zdravstvenega varstva, za katere je družba posebej zainteresirana in so zanje zainteresirani tudi kmetje sami. Tako naj se z novim zakonom o zdravstvenem zavarovanju kmetov zagotovi predšolskim in šoloobveznim otrokom kmetov zdravstveno varstvo v enakem obsegu kot je zagotovljeno otrokom zaposlenih delavcev. V osnovno zdravstveno zavarovanje naj bi vključili tudi zdravljenje raka in bolnišnično zdravljenje. Upoštevati je namreč treba, da so kmetje prav posebej zainteresirani za bolnišnično zdravljenje in da so že doslej v strukturi izdatkov zdravstvenega zavarovanja kmetov predstavljali izdatki za bolnišnično zdravljenje najvišjo postavko. Zdravljenje v bolnišnicah je danes izredno drago in v kolikor bi ga morali v bodoče kmetje v celoti plačevati, bi se ga posluževali še v manjši meri kot doslej. Osnovno zdravstveno zavarovanje kmetov naj bi obsegalo tudi pravico do zdravil, vendar samo v določenih primerih.

V razpravi omenjenega odbora je bilo med drugim rečeno, da se nikakor ne sme zmanjšati sedanjega obsega zdravstvenega varstva kmetov iz osnovnega zavarovanja. Kolikor pa to ne bi bilo mogoče, je treba temeljito proučiti, katere zdravstvene storitve bi morale biti zagotovljene z osnovnim zdravstvenim zavarovanjem in so utemeljene s strokovnega vidika.

Razširjeno zdravstveno zavarovanje kmetov naj ne bi uvajali na območjih posameznih občin, temveč za območje celotne komunalne skupnosti, v našem primeru za celotno Pomurje.

Ker po mnenju odbora predlog zakona ni bil dovolj temeljito pripravljen predvsem glede gospodarske moči zavarovancev — kmetov, je bil zavrnjen.

-jm

KONFERENCA SINDIKATOV OBČINE LENDA VA

Kako deliti čisti dohodek

Minula občinska konferenca sindikatov v Lendavi je nazkazala vrsto problemov, ki bi jih sindikalne podružnice morale obravnavati, pa jih čestokrat zaradi subjektivnih stališč in dokaj demagoških pojmovanj posameznikov niso. Predvsem gre za prilagoditev novim pogojem gospodarjenja, v tem ne tako majhnem in lahkem delu pa bodo morale najti svoje mesto tudi sindikalne podružnice.

V delovnih organizacijah lendavske občine je zaposlenih blizu 3.500 občanov, to pa je le dobrih 13 odst. vsega prebivalstva občine. Ta majhen odstotek aktivnega prebivalstva ilustrira nerazvitost gospodarstva v občini, čeprav so v minulih letih bili doseženi lepi rezultati. V obstoječe kapacitete so vložena velika družbena sredstva, ki pa so se z leti izrabila, tako da je danes več kot 50 odst. osnovnih sredstev izrabljenih. To opozarja in daje sindikalnim podružnicam, kakor tudi organom upravljanja nalogo, da več razmišljajo o delitvi čistega dohodka na sklade in osebne dohodke. Ocenjujoč stara delitvena razmerja ne bi mogli biti zadovoljni, posebej pa ne zato, ker bi nekatere delovne organizacije tudi sedaj rade spreminjale delitvena razmerja v škodo skladov.

Ker bo z uveljavitvijo reforme čedalje manj razpoložljivih sredstev iz zunanjih virov, bo naloga sindikatov in samoupravnih organov tudi v tem, da usmerjajo razpoložljiva sredstva v že obstoječe kapacitete, posebej pa v mehanizacijo in racionalizacijo, kakor tudi v kadre. Da je na teh področjih veliko možnosti, nam

VREMENSKA NAPOVED ZA CAS OD 9. DO 19. t. m.

Ze v tem tednu se pričakuje večje snežne padavine in pričetek dolgega razdobja mraza. Razjasnitve za 1 do 2 dni, obenem poostreje mraza se pričakujejo okrog 9. decembra, 12. in 15. decembra. V ostalem oblačno s snežnimi padavinami.

Dr. V. M.

povedo sledeči podatki: v gospodarskih organizacijah je 72 odst. zaposlenih v prvi izmeni, 23. odst. v drugi in le 5. odst. v tretji izmeni. Vzeto v celoti, so kapacitete izkoriščene le polovično. Kaj to pomeni za gospodarstvo občine, pove podatki, da bi ob 15. odst. povečani izkoriščenosti kapacitet bil neto produkt povečan za 30. odst., ob tem pa bi se na novo zaposlilo lepo število občanov. O tem bi kajpada morale razpravljati sindikalne organizacije kakor tudi organi samoupravljanja. Nedvomno pa to področje zahteva šolani kader, ki se ga še vedno ponekod delovne organizacije otepaajo, oziroma za kadre dajejo le bore malo.

Delitev po delu je žal še vedno izredno trd oreh v delovnih organizacijah. Pravilniki o delitvi osebnih dohodkov so bili v preteklosti sicer spreminjani

in dopolnjevani, žal pa niso doživeli globljih vsebinskih sprememb. Zaradi tega pač ni čudno, da še vedno ni upoštevana vrednost dela. Neizdelan sistem delitve dohodka in osebne dohodka, neizdelani objektivni kriteriji delitve dohodka pa so čestokrat vzroki za slabe odnose, tako ali drugače pa vplivajo na odnos do dela in produktivnosti. Analitičnih ocen delovnih mest in dela skorajda ni ali so pa prava redkost. Zahteve za posamezna delovna mesta so se čestokrat postavljale po »logiki« ali »zdravem razumu«, čestokrat pa tudi po »obrazu«, to pa seveda nima s kriteriji nič skupnega. Nedvomno bi kdo morda opravičeval vse to s pomanjkanjem kadrov, toda če upoštevamo na drugi strani, da jih ne štipendirajo in ljubosumnost, pa tudi bojazen pred strokovnimi kadri, ugotovimo, da temu ni tako. Vse to postavlja pred sindikalne podružnice obilo nalog, ki se jih bodo morale lotiti tokrat z večjo prizadevnostjo.

RAZPRAVA O KMETIJSKIH VPRAŠANJH

Na farmi ni discipline?

V zvezi s poročilom kmetijske inšpekcije so odborniki na nedavni seji obeh zborov skupščine v Gornji Radgoni razpravljali o kmetijskih vprašanjih in pri tem ugotavljali nekatere pomanjkljivosti. Predvsem so ugotovili, da je še precej neobdelane zemlje, kar je velika škoda. Gradnji so postopek kmetijske pospeševalne službe, češ da dela pristransko, ker kaznuje samo zasebnike, medtem ko družbeni sektor samo opozarja.

Predlagali so naj se pravočasno izdela plan škropljenja

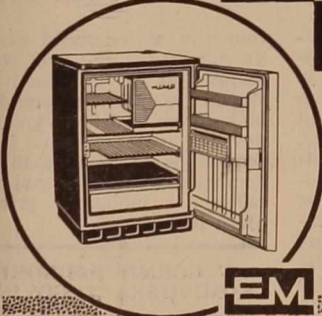
sadnega drevja za družbeni in privatni sektor, hkrati pa naj se zagotovijo sadike za nove nasade. Sploh naj bi bila kmetijska pospeševalna služba, bolj dostopna kmetom z nasveti, strokovnjaki pa plačani po njihovem delu. Razpiše naj se mesto kmetijskega inšpektorja, katerega posle opravlja sedaj hkrati kmetijski referent.

Ker se na farmi bekonov v Podgradu opaža pomanjkanje discipline, so odborniki, predlagali naj o tem razpravljata obratni in centralni svet in o

sklepih obvestita občinsko skupščino.

Sprejet je bil sklep, da občina Gornja Radgona soustanavlja komercialno investicijsko banko v Mariboru s sredstvi odpravljenega investicijskega sklada občine v znesku 238 milijonov 566 tisoč in s sredstvi družbeno investicijskega sklada v znesku milijon 510 tisoč dinarjev. Soustanovitve naj se omejujejo na domače učne pripomočke, da ne bo treba nabavljati tujih iz sosednje Avstrije, učni načrti pa naj bi bili stalnejši. Ika

GOSPODINJSKI APARATI

CENEJE
PRI
PLAČILU
V
DEVIZAH

Poleg ugodnih cen in takojšnje dobave ne plačate carine ter imate zagotovljen servis po vsej državi.

Vplačilo lahko izvedete pri naslednjih trgovskih podjetjih:

»FERROMOTO« MARIBOR, Partizanska 3—5
»CONTAL« LJUBLJANA, Bethovnova 11
»NA — MA« ZAGREB, Ilica 4—6
in pri proizvajalcu EM — MARIBOR

Zahtevajte posebne cenike v zgoraj navedenih trgovinah!

ELEKTROINDUSTRIJA IN SPLOŠNA
MONTAŽA - MARIBOR
GOSPOSVETSKA 86, TELEFON 23-031

PRESENECENJE V FRANCIJI

Nedeljske volitve v Franciji so prinesle izredno preseñenje, ki ga ni bilo mogoče pričakovati. V nasprotju s prepričanjem, da bo general de Gaulle zmagal, volitve niso prinesle zmage nobenemu kandidatu in jih bodo 19. decembra ponovili. General de Gaulle je sicer dobil največ glasov (44.61), toda ne absolutne večine in zato bo moral z drugim kandidatom Mitterrandom, ki je dobil 32,72 odst. glasov še enkrat kandidirati, če želi še dalje ostati predsednik republike. De Gaulle so volili predvsem v obmejnih predelih z Nemčijo. Očitno je privabljal volilce tudi de Gaullova zunanja politika. V komentarjih, ki so se pojavili v svetovnem tisku po objavi teh presenetljivih izidov, pa nihče ne dvomi, da na drugih volitvah de Gaulle ne bi zmagal. Opazovalci se tudi sprašujejo, če bo de Gaulle na drugih nastopil ali pa se bo enostavno umaknil.

POMEMBNA DOGAJANJA V VESOLJU

Tako v ZDA kakor v Sovjetski zvezi nadaljujejo s poskusi za osvajanje vesolja. V Sovjetski zvezi so izstrelili satelit »Luna 8«, s katerim nadaljujejo poskusno pristajanje na Luni. Vsi dosedanja poskusi namreč niso uspeli: strelitvi so se ali razbili, ker so trdno pristali, ali pa odleteli mimo Lune. Znanstveniki so bili bolj prepričani v uspeh, česar doslej ni bilo opaziti. S to izstrelitvijo so poskušali dobiti vrsto podatkov o površini na Luni, meteoritih, radijskem žarčenju itd., kar bi naj omogočilo pollet prvega človeka na to Zemljino spremljevalko.

V začetku tega tedna so tudi v Združenih državah izvedli izreden poskus. Kozmonavta Frank Borman in James Lovell sta se podala na štiriindvajsetno popotovanje okrog Zemlje. To je najdaljše bivanje v vesolju, seveda če bo poskus v celoti uspel. Najbolj pomemben pa bo trenutek, ko se bosta 13. decembra srečala v vesolju s kozmonavtom Schirrom in Staffordom, ki bosta istega dne poletela z vesoljsko ladjo »Gemini 6«. Seveda je veliko vprašanje, če bo to srečanje uspelo, kar bi bil izreden uspeh in bi ga ves svet pozdravil. Pa tudi polet Borman in Lovella je izreden dosežek, če bosta prebila v breztežnem stanju 14 dni, ker bo tako možno znanstvenikom ugotoviti, kako se

krvne žile in srce lahko prilagode večtedenskemu breztežnemu stanju, drugič pa o razdelitvi kalcija v človeškem telesu.

AFRISKI ULTIMAT BRITANIJI

Afriške države so na konferenci v Adisu Abebi sklenile, da bodo pretrgale diplomatske odnose z Veliko Britanijo, če ta ne bo do 15. decembra odstranila z oblasti v Južni Rodeziji rasističnega predsednika Iana Smitha. To je sklenilo 36 držav. Zahtevo je bilo sicer pričakovati, toda takšen ultimat je bil veliko preseñenje, saj bi s tem bil zadani izreden udarec britanski politiki in pa britanski zvezi narodov, ki se še nikoli ni znašla v tako kritičnem položaju.

Po prvih vesteh o takem sklepu so britanski krogi na splošno molčali. Toda britanski premier Wilson je ultimat zavrnil in izjavil, da bo britanska vlada zlomila Smithov režim brez prelivanja krvi in z gospodarskimi sankcijami, katerim so se pridružile že mnoge države, med njimi ZDA, Japonska itd. Komentarji različno ocenjujejo tak sklep in pri tem opozarjajo, da bo moralo več afriških držav temeljito spreminiti svoje gospodarske načrte, ker so povežani s pomočjo Britanije. Vsi pa opozarjajo, da v Afriki čedalje bolj kopni zaupanje v Veliko Britanijo.

VARČEVANJE V ZAR

Vlada Združene arabske republike je sprejela nove gospodarske ukrepe, s katerimi bi naj v tem letu prihranili 100 milijonov funtov, v naslednjem letu pa 150 milijonov. Ves ta denar bodo investirali v gospodarstvo. Vlada je sprejela tri ukrepe: povečanje cen oziroma carin za nekatere proizvode, povečanje davka na dohodek in zmanjšanje stroškov za državno upravo. Na osnovi teh ukrepov so podražili sladkor, cigarete, zlasti pa luksuzne predmete, med katere prištevajo avtomobile, hladilnike, televizijske aparate, alkoholne pijače itd. Naposled je vlada prepovedala tudi gradnjo upravnih poslopij, omejila potovanja v tujino in zmanjšala druge upravne stroške.

Izredni uspehi v izvozu

Koncem novembra je občinska skupščina Murska Sobotna razpravljala o gospodarstvu in gibanju osebnih dohodkov ter kadrovske politiki.

Iz podatkov periodičnih obračunov za devet mesecev je razvidno, da so gospodarske organizacije dosegle 72,4 odst. letnega plana oziroma 74,5% planirane proizvodnje. Med gospodarskimi panogami, ki zaostajajo za planskim predvidevanji, je na prvem mestu kmetijstvo, na drugem pa gradbeništvo, medtem ko je trgovina zaradi višjih cen presegla za 46 odst., gostinstvo pa za 37, industrija je za 34 itd.

Na seji skupščine se je ob takih pokazateljih razvila izredno burna razprava o tem, če je slabi izpolnitveni plana v kmetijstvu krivo le vreme ali pa tudi gospodarske organizacije. Več udeležencev razprave se je zavzemalo za to, da je treba en del krivde pripisati kmetijskim organizacijam zaradi slabega strokovnega dela. Zato so se zavzemali, da se naj strokovnjaki manj ukvarjajo z administracijo in več s proizvodnjo.

Med podatki o devetmesečnem gospodarstvu so posebno razveseljivi tisti, ki kažejo, da v tem času ni bil le dosežen letni plan izvoza, temveč za 27,3 odst. presežen. Delovni kolektivi Mure, Beltinke in KIK »Pomurke« so izredno uspešno prodrli na izvozno tržišče.

Letošnji plan investicij očitno ne bo realiziran. V primerjavi z istim obdobjem lanskega leta je bilo za investicije porabljenih 210 milijonov manj, kar je brez dvoma posledica ukrepov glede omejitve kreditov za obratna sredstva in strožjih pogojev za investiranje. Zani-

mivo je tudi to, da je kljub večji proizvodnji bilo manj zaposlenih kot lani v istem obdobju.

Skupščina je tudi precej obširno razpravljala o osebnih dohodkih. Svet za družbeni plan in finance je namreč predlagal, naj skupščina sprejme priporočilo gospodarskim organizacijam, da hitreje uredijo osebne dohodke in jih tudi primerno zvišajo. Svet je opozarjal, da se osebni dohodki v drugi polovici leta niso občutneje dvignili, ker so vse delovne organizacije glede povišanja osebnih dohodkov zelo previdne. Zato so v povprečju globoko pod re-

publiškimi. Vendar pa se nekateri odborniki niso v celoti ogrevali za tako priporočilo, ker so menili, da so skladi zelo slabi in da delovne organizacije pri zvišanju osebnih dohodkov spreminjajo delitvena razmerja v škodo skladov, s tem pa spravljajo v težaven položaj svoje gospodarjenje. Zato so menili, da naj delovne organizacije temeljito proučijo svoje gospodarjenje preden bodo zviševale osebne dohodke in da mora vsako zvišanje imeti svojo osnovo.

Skupščina je razpravljala tudi o nekaterih drugih vprašanjih, med drugim tudi o reelekciji direktorjev delovnih organizacij, o skrbi za strokovni kader, ki ga še primanjkuje, sprejela pa je tudi več odlokov.

PRED KONFERENCAMI OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZK OBČINE LENDA VA

Potrebna je odkrita beseda

Na razširjeni seji občinskega komiteja ZKS Lendava so razpravljali o letnih konferencah osnovnih organizacij in nekaterih vprašanjih, ki naj bi po mnenju komiteja bila v ospredju razprav na konferencah.

Po nekaterih sestankih osnovnih organizacij sodeč, še vedno niso med člani ZK razčiščena nekatera vprašanja v zvezi z reformo. Komunisti sicer kažejo določeno prizadevanje, a nekatere OOK ne spremljajo delo v svojih delovnih organizacijah pa do sprejetih ukrepov ne zavzemajo svojih stališč. Vprašanje reelekcije vse bolj in bolj postaja predmet razprav med člani ZK, zato bi bilo po mnenju članov komiteja potrebno pre-

gledati statute delovnih organizacij, ker so prav določila o reelekciji silno pomanjkljiva. Reelekcijo bo potrebno izvesti v 5 šolah in dveh gospodarskih organizacijah.

Konference bodo letos prav gotovo obravnavale dejavnost organizacij v izvajanju reforme, pa je zaradi tega izredno pomembna odkrita beseda, posebej pa kritika vsega tistega, kar še vedno ovira popolno uveljavitev samoupravljanja. Na konferencah bo zaradi tega potrebno spregovoriti tudi o samoupravljanju samem, kajti čestokrat se dogaja, da se samoupravljanje izenačuje z anarhijo in da se za samoupravljanje često skrivajo samovolja posameznikov kakor tudi demagogija posameznih skupin. Konference same bi morale dati oceno vloge ZK pri uveljavitvi reforme, posebej pa pokazati stopnjo zrelosti posameznih članov ZK pri odločanju in tolmačenju naprednih idej. Idejni vpliv ZK bi zaradi tega moral biti veliko večji kot je bil dosedaj, da bi se lahko izognili dvoitirnosti, kajti čestokrat prav komunisti zahtevajo na eni strani višje cene, na drugi strani pa stabilizacijo.

Občni zbor sindikatov v Radgoni

Na seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta v G. Radgoni so se pogovorili o končnih pripravah na občni zbor, ki bo 13. decembra ob 8. uri v dvorani zadrúžnega doma. Izvolili so komisije, ki bodo pripravile poročilo, ki bo služilo delegatom kot osnova za razpravo. Poročilo bo zajelo glavne značilnosti gospodarskega gibanja v zadnjih treh letih, družbeni standard, samoupravljanje, izobraževanje in organizacijska vprašanja. Občnega zbora se bo udeležilo okrog 75 delegatov. Pripravljalne seje so imele tudi vse sindikalne podružnice, ki so razpravljale o kandidatih za občinski sindikalni svet.

SEJA STANOVANJSKEGA SKLADA

V Gornji Radgoni je bila 4. decembra seja stanovanjskega sklada občine. Obravnavali so priprave na inventarizacijo stanovanj. Ob tej priložnosti so imenovali tudi popisovalce. Razpravljali so še o finančnem stanju sklada ter o nekaterih drugih vprašanjih.

Referencah se bodo volila nova vodstva pa je zaradi tega potrebno tudi temu vprašanju dati velik poudarek. Pred konferencami naj bi po mnenju članov komiteja imela sleherna osnovna organizacija pripravljajni sestanek, konference same pa naj bi bile končane v decembru.

Ali ni mogoče ničesar storiti?

Sestanki, posvetovanja, razgovori. Veliko jih je, rekel bi, preveč. Prečestokrat na njih srečaš iste obraze. Čestokrat so ti obrazi naveličani, misli so nekje daleč, beseda jih ne vzdrani, kakor da bi bilo na njih izpisano: »spet nič novega, spet o znanih stvareh na znan način.«

Hočemo ustvarjalnega človeka, osebnost. Vemo, da sta spoznanje in ustvarjanje neoljudjivo povezana. Cilj je torej: spoznati! Zato imamo sestanke, posvetovanja, razgovore. Zato si razočaran, če opazuješ dolgočasne obraze, če čutiš, da ni želje za spoznanjem, če veš, da imajo ljudje že svoje mnenje, ki ga niso pripravljene spreminiti in če hkrati veš, da prav ti ljudje delajo, odločajo, pridobivajo somišljenike.

Ondaj sem bil na sestanku. Prva točka dnevnega reda »Organizacija soc. službe v podjetju«. Pristotnih je bilo precej ljudi, med njimi so bili člani sveta za socialno varstvo pri občinski skupščini in predstavniki delovnih kolektivov. Sklicatelj razgovora je želel ugotoviti, kako je s socialnim varstvom v delovnih kolektivih, verjetno je pričakoval, da ga bo ta skupina ljudi vsaj moralno obvezala za določene naloge v bodoče, želel je sugestij, kritičnih pripomb, nasvetov, hotel je skupnih ugotovitev za enotnost pri delu. Razprava se je začela in ugotovitev so se nizele druga za drugo. Naj mi bo dovoljeno napisati samo nekatere:

»Podedovali smo revščino in zaostalost. Govorimo sicer lahko, toda storiti ne moremo nič, ker ni sredstev. Vsakemu človeku je zagotovljena

nedotakljivost intimnega življenja, zanj se zanimamo le toliko časa, dokler je na delovnem mestu, ne zanima nas pa, če pije ali če nima urejene družinskega življenja. Sedaj, v času gospodarske reforme, si res ne moremo privoščiti kakšnih dodatnih, dvomljivih služb ali izdatkov. Samoupravni organi o socialnih vprašanjih neradi razpravljajo, vsak vidi le sebe in za drugega mu ni mar.«

In tako naprej. Nizanje dejstev, ugotovitev, resnic. Resnica, za katere ti, ki so jih naštevati, menijo, da so resnice. Morda jih nisem napisal dobesedno tako, kakor so bile izrečene, prepričan pa sem, da je misel ista, torej taka, kot so jo izražali tovariši na posvetovanju in dovoljujem si tudi to ugotovitev, da so bili ti ljudje v glavnem »vodilni«, ljudje v delovnih organizacijah, sekretarji in kadroviki, torej ljudje, ki jih delovne organizacije plačujejo predvsem za to, da skrbijo za ljudi, da razmišljajo o ljudeh, da jih usmerjajo, vodijo in res je tudi to, da prav ti tem tovarišem naši občani (»njihovi delavci«) vsak dan prihajajo, da jim razkladajo drobne, človeške, osebne te globe.

Morda so organizatorji razgovora res ravnali napak, morda bi res morali napisati, da se bomo pogovarjali o skrbi za človeka-upravljalca (morda res predvsem o tistih, ki so v težavah, tudi socialnih) vendar se mi zdi, da bi tak krog ljudi tudi brez napotkov moral tako ravnati, da bi se moral pogovarjati predvsem o skrbi za človeka. O tem, kako se počuti na de-

lovnem mestu, kako je zadovoljen s svojo okolico, pa tudi s tistimi, ki ga vodijo, pogovarjati bi se morali o tem, kaj le-ti storijo zanj. Kako ga ocenjujejo, vrednotijo, ali čutijo z njim, da v njem vidi človeka v taki podobi, kakor ga je orisala naša ustava, ali pa v njem vidi le blago, ki je pač sposobno ustvarjati dohodek in novo vrednost in je zaradi tega v proizvodnji nujno potrebno.

Zal, moram priznati, da se mi to spoznanje za ta razgovor zdi ugotovitev in prav zaradi tega razmišljam.

Da ne bo nesporazuma. V razgovoru je nastala sprememba. Nihče ni bil več zaslanjan v svoje misli. Pričela se je ostra razprava. Trditve so bile podkrepjene z dokazi in zmagovalo je: »da smo sicer res podedovali revščino in zaostalost, da pa smo jima že pred dvajsetimi leti napovedali neizprosno boj, v katerem tudi zmagujemo«. Dokazov za to res nima smisla navajati, naj napišem le to, da so skladi delovnih organizacij iz leta v leto večji. Sredstva torej so, manjka samo odločitev, da bi vsaj tista najpotrebnejša res namenili tudi za pomoč ljudem. Prav gotovo tudi gospodarska reforma ni imela za cilj, da bi osiromasila sklade skupne uporabe ali da bi zmanjšala skrb za ljudi. Pravijo, da organi upravljanja o socialnih vprašanjih neradi razpravljajo, vendar je dokazano, da o skrbi za ljudi, o pogojih v katerih ljudje delajo in o odnosih, v katerih ljudje živijo, organi upravljanja ne razpravljajo, oziroma, da te razprave niso organizirane, kom-

pleksne, vseobsegajoče, da jih v te razprave nihče ne usmerja, jim problemov ne pojasnjuje. Človeka ne moremo deliti na dva dela, v njem samem se neprestano prepletajo vplivi z delovnega mesta in vplivi okolice in okoliščin, v katerih živi v prostem času, kar pomeni, da mora biti skrb zanj enotna, celovita, tak, ki obsega tako delovno mesto, kot tudi vplive in okoliščine izven delovnega mesta. Tako skrb so delovne organizacije za svoje proizvajalce dolžne organizirati in kdó še doslej ni ugotovil, da se ta skrb tudi v ekonomskem smislu bogato obrestuje, verjetno ni dorasel svojemu delovnemu mestu.

Smo v času dopolnjevanja statutov. Ugotavljamo osnove, po katerih bi ocenjevali uspešnost dela vodilnih tovarišev. Hočemo, da bi bile te osnove za ocenjevanje čim bolj realne, konkretne, take, da bi na eni strani usmerjale in vzpodbujale ljudi na teh delovnih mestih in ki bi na drugi strani vsakemu posamezniku v delovnem kolektivu omogočale lastno presojo o uspešnosti dela voditelja. Vemo, kakšne bodo te osnove: šolska izobrazba, uspeh gospodarjenja, višina skladov, nove investicije in podobno.

Če nočemo biti tehokratski, če hočemo v naše odnose, med nas vnesti več socialističnih in humanih kvalitet, ne bi smeli pozabiti oceniti tudi tega, kako ti tovariši skrbijo za neposredne proizvajalce, kako se obnašajo do tistih, ki so v stiski, kaj vidijo v človeku-proizvajalcu, kako ga vrednotijo in upoštevajo! Če bomo tako ravnali, bo vedno manj takih, ki bodo zadrževali, da se pri skrbi za človeka ne da nič (ali pa ne mnogo) storiti.

Milan Koren

Brez sentimentalnosti

Dnevni red 5. redne seje delavskega sveta obrata oblačila tovarne Mura ni obetala nič posebnega: »Razprava in sklepanje o problemih proizvodnje in »Razno«. Na videz povsem vsakdanja stvar za te reformne čase. Toda razpoloženje pred sejo je bilo nekam tesnobno. Zakaj, sem ugotovil šele za mizo, ko sem poškilil na dva lističa z naslovom: »Gradivo k I. točki dnevnega reda.« Takole je pisalo:

»Po vsestranskih ugotovitvah, mnenjih in predlogih, vodstvo podjetja in strokovni kolegi menita, da je potrebno v obratu oblačil podzvzeti naslednje ukrepe:

— razrešiti je treba mojstre v brigadah, ki svojim nalogam niso kos in so krivi, da je šlo toliko napačnih izdelkov iz proizvodnje...

— razrešiti je potrebno vodje izmen (na sestanku tehničnega kadra sta oba izjavila, da na teh mestih več ne moreta ostati),

— zaradi sanacije stanja v obratu oblačil naj gre ves tehnični kader, to so tehniki in tehnologi, v proizvodnjo, kjer odgovarja za proces in kvaliteto. To naj traja tako dolgo, dokler se ne bo zboljšala kvaliteta,

— direktorja obrata je potrebno razrešiti in na njegovo mesto imenovati v. d. direktorja.

Sledila je razprava, nato pa so člani delavskega sveta predloge z majhnimi dopolnitvami sprejeli. Zakaj tako strogi ukrepi, so na seji tudi utemeljili. V obratu so imeli zadnji čas nenehne težave s kvaliteto in so zaradi tega že izrekli disciplinske kazni. Potem so se zvrstile še reklamacije pri izdelkih za inozemske kupce itd. Razumljivo, da so krivdo za to v prvi vrsti pripisali mojstrom brigad, kontrolorjem, tehnikom, tehnologom in direktorju obrata.

Morda bo kdo sklepal, da je bila doslej v tem obratu prava anarhija, toda to bi bilo pretiravanje. Ni šlo tudi za kdove kako velike reklamacije in če bi bilo to v katerem drugem kolektivu, bi morda to vzeli za nujno, ki pač spremlja proizvodnjo. Toda tu gre za podjetje z dokaj dognano organizacijo in delitvijo dela, ki zahteva skrajno pozornost in doslednost, zato so tudi ukrepi strogi, morda za naše navade celo preveč.

Seja je bila dobesedno mučna in pomislil sem, kakšne številke bi lahko vpisovali v občinski družbeni plan, če bi v vseh kolektivih delovno disciplino postavili na tako ostrino in tako ukrepali in če bi kolektivno moralno in materialno odgovornost povsod povezali tudi z materialno odgovornostjo posameznikov. Pri tej misli me je zmotila predsednica delavskega sveta: »Zaključujem sejo in se zahvaljujem za udeležbo.«

J. Stolnik

Referendum v Nafti

Preusmeritev dejavnosti Naftne petrokemije je že starejšega datuma, pogojena pa je bila z nenehnim upadanjem količin nafte in čedalje večjimi količinami zemeljskega plina, ki bi ga bilo potrebno izkoristiti. Zato sta bili zgrajeni tovarna metanola in formalina. Razvojna pot še nakazuje izgradnjo tovarne smol, tako pa bi bil proces predelave zemeljskega plina končan. Podjetje si je pred leti prizadevalo za specializirano delitev dela v okviru nafte panoge. Integracijska gibanja so zaradi tega bila predmet številnih razprav v podjetju, ki je v teh gibanjih videlo možnost specializacije dela, v tem pa tudi svojo večjo perspektivo.

Razgovori z INA (Industrijo nafte Zagreb) so se pričeli že skoraj pred dvema letoma, prišli pa so tako daleč, da je bodoče tesno sodelovanje že skoraj pred realizacijo. INA zagovarja razvoj petrokemije v Lendavi v okviru industrije nafte Hrvaške, to pa pomeni, da si prizadevajo za povečanjem predelovalnih kapacitet v Lendavi, ki bi naj bile v perspektivi petkrat večje.

V program sodelovanja bodo vključeni tudi strojni obrtniki Naftne, ki naj bi izdelovali butanske jeklenke, za katere je veliko povpraševanje doma in v tujini. Integracija je torej ekonomsko upravičena in daje možnost močnega razvoja pet-

rokemije v lendavski občini. Te dni je delavski svet Naftne razpravljalo o integraciji in sklenil razpisati referendum, na katerem bi delovni kolektiv povedal svoje mnenje. Referendum je razpisan za 15. december, združitvev pa naj bi se začela s 1. januarjem prihodnjega leta.

V GORNJI RADGONI KOMISIJSKA TRGOVINA

S prvim novembrim je v Gornji Radgoni bila odprta komisijška trgovina. S tem so Radgončani veliko pridobili, kajti na ta način lahko prebivalci Radgone in okolice razne predmete prodajajo v tej trgovini, po drugi strani pa lahko ljudje v tej trgovini kupujejo vse vrste poljedelskih (obrabljenih) strojev.

K. F.

KAJ JE S SAHOM V GORNJI RADGONI

Sahovsko društvo v Gornji Radgoni je bilo pred leti zelo uspešno, toda od tega društva je danes ostalo samo nekaj čez 20 šahovskih garnitur. Namreč lansko leto v vsej Radgoni niso mogli najti za šahiste primernega prostora. Ali sedaj, ko je novi hotel, ne bi mogli uporabljati »klubске sobe« za ta namen? Ta soba tako ni izkoriščena. S tem bi tudi v Gornji Radgoni šah ponovno zaživel.

K. F.

Številni predlogi za skupščino in zadruga

Ali je tako delo še strokovno?

Večkrat slišimo, kako ta ali oni strokovnjak ne opravlja svojega dela v redu. Toda ali se kdo vpraša, kje so vzroki za tako nestrokovno delo?

Ali je to še mogoče, da socialni delavec pri skupščini občine Gornja Radgona mora za en dan vabiti 10 ali pa celo več strank, razen tega pa še pride ob uradnih dnevih prav toliko, če še ne več neveljavnih strank. Tako se je n. pr. pred nekaj dnevi pri socialnem delavcu oglasilo kar 30 ljudi. Zavedati se je treba, da ima vsaka teh strank svoje probleme in svoje težave. Po metodiki dela socialnih delavcev bi bilo potrebno v vsako stranko povprečno kontaktirati pol ure, z nekaterimi manj, z drugimi pa celo po celo uro.

Res, čudno je, da dela v gornjeradgonski komunici, ki šteje nekaj nad 19 tisoč prebivalcev, na referatu za varstvo družine samo en socialni delavec. Ta referat obsega mladoletne prestopnike, alkoholike, delomrzneže, duševno prizadete osebe, ugotavljanje nezakonitih očetovstev, skrbništva, rejništva in sploh vse kategorije ljudi, ki so kakorkoli potrebni družbene pomoči. Samo ostarelih ljudi ne obravnava ta referat. Na tem referatu bi bilo potrebno, da bi delala vsaj dva socialna delavca.

Skupščina občine Gornja Radgona je svoj čas stipendirala še enega socialnega delavca. Toda ko je ta nastopil službo, je bil nameščen na referat, kjer mora v pretežni meri opravljati stvari, vezane na zakon in na zakon temelječih predpisov. Torej ta ne opravlja socialne službe, pač pa bolj pravniška opravila.

Svet za socialno varstvo pri skupščini občine Gornja Radgona je že na več sejah razpravljalo o tem ter dal skupščini tudi priporočilo. Toda to je bilo vse zaman. Dela socialnega delavca ni nihče analiziral. Enostavno je bil predlog zavrnjen.

Referent za varstvo družine je res delaven. Tudi na terenu dela mnogo. Toda s strani vodilnih uslužbencev ni preveč razumevanja do njega. Na teren mora mnogokrat s kolesom, češ da socialni delavec z občinskim avtomobilom med socialno ogrožene občane ne sme, ker se bodo ti počutili še bolj revne, kot so sicer. Prav gotovo bi moral vodilni kader skupščine računati s tem, da je avto namenjen predvsem za tiste predele, kjer ni drugih voz, ne pa, da se ta v glavnem uporablja za prevoz v Ljubljano, Maribor ali Mursko Soboto. Za omenjene kraje je iz Radgone vsak dan zelo dober prevoz in zveza z avtobusi. Ali se vodilni kader potem ne bi posluževal teh zvez? Socialnemu delavcu in drugim uslužbencem uprave, ki morajo razen pisarniškega dela še, biti precej na terenu, pa bi se nudil občinski avto.

Izvršni odbor občinskega odbora SZDL v Ljutomeru je na seji pretekli četrtek analiziral nedavne konference krajevnih odborov SZDL. Ugotovljeno je bilo, da so bile tokratne konference nekoliko slabše obiskane, kar pa ni bila ovira, da občani ne bi dokaj kritično obravnavali nekatere aktualne probleme s področja kmetijstva in komunale.

S strani občinskega odbora SZDL so bile krajevne konference dobro pripravljene, saj so dobili krajevni odbori SZDL na razpolago gradivo o problematiki s področja kmetijstva v občini, delu občinske skupščine, glavni poudarek vseh konferenc pa je bila aktualna problematika kraja oziroma področja krajevnega odbora SZDL.

Ponovno so na krajevnih konferencah postavljali občani v ospredje potrebo po manjši kmetijski mehanizaciji. Predlagali so naj bi omogočili nakup manjših kmetijskih strojev brez carine. To bi pritegnilo tudi mladino, da bi v večjem številu ostajala na kmetijah. V vseh povojnih letih, ko je naše kmetijstvo doseglo lepe uspehe je zasebni kmetovalec razpolagal le z motiko in drugim najbolj primitivnim orodjem, so poudarjali na konferencah, kar ob pomanjkanju delovne sile onemogoča večjo produktivnost tudi na zasebnem kmetijski gospodarstvu.

Občani so ugotavljali, da kmetijske delovne organizacije premalo sodelujejo s kmetovalci. Glede kooperacije v rastlinski proizvodnji bi morale zadruga prevzeti večji riziko. Uspeh zadruga naj bi se pokazal izključno v lastni proizvodnji ter v kooperaciji, preprodajanje proizvodov kmetovalcev pa naj bi pri tem izključili. V Logarovcih in v Bučkovičih so občani predlagali naj bi dobival kmetovalec posojila za lastno proizvodnjo.

V krajih, ki so bili prizadeti pri letošnjih poplavih je bilo izrečenih nekaj kritik na račun ocenjevanja škode. Občani ne odobravajo odloka, da se škoda prizna le onim kmetovalcem, ki so utrpeli škodo

za več kot 20 odst. katastrskega dohodka, saj so bili oni kmetovalci, ki so jim ocenili škodo na 19 ali 18 odst. prav tako prizadeti kot oni katerih škoda znaša le za 1 odst. več od 20 odst. Občani so izrazili na konferencah tudi pomisleke na to ali so bili ocenjevalci škode dovolj strokovno kvalificirani. Kot smo izvedeli, bo kriterij za odškodnino nekoliko spremenjen, tako da bodo deležni določenih ugodnosti tudi oni kmetovalci, katerih škoda po poplavih ni bila ocenjena na 20 odst.

Glede nekaterih komunalnih storitev so bili na krajevnih konferenci v Cezanjevcih mnenja, da naj bi ob ščavniškem nasipu uredili cestnišče, kar bi pomenilo nekrajšo povezavo Cezanjevca z Ljutomerom. Prav tako naj bi na celotnem poplavnem področju očistili odvodne kanale. Občani so predlagali naj bi ta dela izvedli vsačani posameznih vasi skupno s kmetijskimi delovnimi organizacijami. V Železnih dverih so se na krajevnih konferenci ponovno zavzemali za to, da bi pri Jeruzalemu odprli manjšo trgovino. V Bučkovičih, na Grlavi in v Križevcih pa so kritično ocenili dejavnost zdravstvene službe. Kritizirali so predvsem neurejen delovni čas in zaračunavanje zdravstvenih storitev.

Na mnogih konferencah so ugotavljali, da je obisk na sestankih slab predvsem zato, ker ostajajo mnogi sklepi in predlogi le na papirju, merodajni organi pa sklepajo po svoje ali pa predlogov sploh ne upoštevajo. V Ljutomeru so se na konferenci zavzemali za javne tribune, krajevna organizacija SZDL v mestu naj bi bila kot doslej koordinator in pobudnik pri delu

posameznih organizacij. Izvršni odbor občinskega odbora SZDL je na seji, ko je analiziral letne konference poudaril, da je potrebno občinsko skupščino in kmetijske delovne organizacije opozoriti na nepravilnosti, ki so jih ugotovile krajevne konference SZDL.

Za prijeten dom — novo zaveso in lepo preprogo

PRODAJNI SERVIS
Modna hiša

LJUBLJANA - MARIBOR

PRED ZBORI VOLIVCEV V MURSKI SOBOTI

Kaj je v bodoče še potrebno urediti

Krajevna skupnost v Murski Soboti se pripravlja na bližnje zbornice volivcev, na katerih se bo med ostalim obravnavalo tudi poročilo o delu krajevne skupnosti. O poročilu je razpravljal svet KS na svoji zadnji seji in ga ocenil kot pozitivno. Svet KS je pri sestavi programa dela za leto 1965 že izhajal iz stališča, da je potrebno reševati tiste probleme, ki občane že dalj časa težijo. V kolikor mu je to uspelo pri samem programu dela in njegovih izvedbi bodo najboljšo oceno dali občani na zborih volivcev.

Srečna zakonca sta 73-letni Jakob Fekonja, upokojeni slatinski delavec in 70-letna gospodinja Alojzija Fekonja, rojena Babič, stanujoča v Boračevi pri Radenci. Imela sta 16 otrok, živi jih še 8 in 15 vnukov. Na sliki zakonca, ko jima predstavnik občine izroča častno listino in darilo občinske skupščine. K številnim čestitkam se pridružujemo tudi mi in jima voščimo vse najboljše. (Foto: Fr. Bračko)

Delo je bilo usmerjeno predvsem na reševanje komunalnih problemov mesta. Tako KS skrbi za redno vzdrževanje mestnih ulic, na katere je bilo navoženih tekoma leta preko 1.000 kubičnih metrov gramoz. Posebno skrb pa posveča izgledu mesta z urejanjem parkov in nasadov. Za vzdrževanje mestnih ulic, parkov in nasadov bo do konca leta porabljenih preko 30 milijonov dinarjev.

Poleg tega pa so bili urejeni še drugi objekti. Po večletni diskusiji in obljubah je asfaltirana Kroška ulica. Del sredstev za asfaltiranje Kroške ulice je prispevala tudi občinska skupščina. Pri tem delu pa je priskočilo v pomoč tudi podjetje »Agroservis«, ki je prispevalo prevoze in delovno silo. Vrednost del pri asfaltiranju je približno 13.500.000 dinarjev. Prav tako pa so bila opravljena še razna druga dela. Urejen je železniški prehod na Lendavski cesti, skupaj z vrtcem je bila zgrajena ograja pri vrtcu, meteorne vode pri Gasilskem domu so speljane v mestno kanalizacijo, na ovinku Kerencičeve ulice je urejen pločnik v dolžini 40 metrov in še vrsta drugih del.

Svet KS kakor tudi komisije si prizadevajo, da bi se tudi ostali problemi v mestu začeli reševati. Bila je izvedena anketa o potrebah po varstvu šoloobveznih otrok, ki je pokazala, kakšne so potrebe po varstvu. V zvezi s tem je bilo sklicano tudi posvetovanje, na katerem so vsi prisotni ugotovili, da je varstvo potrebno. Tako bodo vse tri osemletke izdelale do sredine januarja program varstva, proučile kakšne so možnosti na posamezni šoli in koliko bo varstvo stalo.

K delu KS pa je potrebno še bolj kot doslej pritegniti širši krog občanov, če hočemo, da bo delo KS uspešno. Na bližnjih zborih volivcev, katere bo sklicala krajevna skupnost in bodo prihodnji teden, se bo razpravljalo o urbanistični ureditvi mesta. Ob tej priliki bodo prikazani diapozitivi, istočasno pa bo obrazloga načrtov, ki jo bodo podali predstavniki projektiivnega biroja in zavoda za ekonomiko in urbanizem. Svet KS smatra, da bo na tak način lahko vsak občan sodeloval v razpravi in s tem prispeval svoj delež k bodoči ureditvi mesta.

Kakšno je sodelovanje med Mehaniko in VIS

Po sklenitvi pogodbe o poslovno-tehničnem sodelovanju med podjetji MEHANIKA Lendava in VIS Varaždin dne 23. okt. t. l. se je začelo pri lendavski dežnikarni polemizirati o škodljivosti te pogodbe. V ta problem so bili pritegnjeni tudi nekateri predstavniki iz družbeno političnih forumov lendavske občine in so ga spreminjali nekateri novinarji. Kot žrtev tega pogode se je od začetka prikazoval in obveščal javnost kolektiv lendavske dežnikarne, kasneje pa se je razširilo na vse dežnikarne v domovini. Med ljudmi, ki so posredno bili (potom časopisov ali drugače) o tem obveščeni, se pa vrstijo vprašanja, ponekod pa tudi pomisleki, kaj je resnica in kako je ta pogodba spremenila gospodarske odnose med dežnikarnskimi podjetji — bodisi dežnikarno v Lendavi ter Mehaniko in Mehaniko in drugimi dežnikarnskimi podjetji v domovini.

Dejansko stanje kaže povsem drugačno sliko, kot se to prikazuje. Poslovno in tehnično sodelovanje ali na drugi način povezovanje gospodarstva v določenih, predvsem pa v sorodnih panogah je nujnost v sistemu blagovno-denarnega gospodarstva. Tako nujnost združevanja se je pokazala in tudi izvajala v zadnjih stoletjih in tudi za naše gospodarstvo je med najbolj bistvenimi činitelji za doseg hitre-

ga napredka, da bi se dosegla taka storilnost v proizvodnji, da jo bo svetovni trg sprejel. Zato so naši pozitivni predpisi osvojili sistem sodelovanja in združevanja podjetij. Na taki osnovi je bilo že sklenjenih mnogo takih pogodb in tudi ta ni zadnja je vrsta. Dejstvo je, da se spontane ali vase zaprtemu gospodarstvu ekonomika odtuja in izgublja temelje.

Z namenom čim boljše izkoriščenja kapacitet, specializacije in razširitve asortimana, zboljšanje gospodarjenja, kakor tudi dviga delovne storilnosti (produktivnosti) ter napredovanja podjetja s primernim in trgu zahtevnim tempom je podjetje Mehanika Lendava šlo v smer gospodarskega povezovanja. Da bi doseglo trdno postavljene plan daljšega gospodarskega razvoja ter načrtno vlaganje in združevanje sredstev za koristne investicije, je delavski svet podjetja Mehanika Lendava pomnil sklenitev pogodbe o dolgotrajnem poslovnem in tehničnem sodelovanju s svojima največjima odjemalcema kovinske dežnikarne galanterije: podjetji VIS Varaždin in podjetju INDIP Lendava.

Medtem, ko je prvo predlog sprejelo ter sta podjetji sklenili tako pogodbo, pa drugo podjetje predloga ni sprejelo in je zaenkrat vprašanje ostalo nerešeno. Predstavniki drugega podjetja zagovar-

jali stališče, da je za njih boljše, če niso pogodbeno vezani, ker lahko kupujejo potrebno dežnikarno galanterijo tam, kjer je cenejša.

Nastane pa vprašanje, zakaj se lendavska dežnikarna ni in tudi sedaj ne vključila v poslovno-tehnično sodelovanje s podjetjem Mehanika Lendava, po drugi strani pa dviga toliko prahu zoper pogodbo sklenjeno s podjetjem VIS Varaždin? Kje so za to vzroki? Vzrok je pri željah nekaterih iz vodstev tega podjetja, da bi se Mehanika Lendava, pri nas edini proizvajalec vseh vrst kovinskih delov za dežnike, priključila k lendavski dežnikarni, da bi si ta (ki se smatra kot najstarejšo dežnikarno v domovini upravičeno) podredila ostale domače dežnikarne. Na take lokalistične namene so pred leti skorajda pristali gospodarstveniki na okraju v Murski Soboti in na občini v Lendavi. Pristojni svet je celo pripotoval delavskemu svetu Mehanike, naj razpravi o priključitvi. Ta pa je opazil kratkovidnost take gospodarske politike in priključitev odklonil. Končno so tudi priznani gospodarstveniki na okraju ugotovili, da bi to bila gospodarska pomanjka za Lendavo, ker si druge dežnikarne lahko postavijo posejbe proizvajalca kovinske galanterije za dežnike. Ker so nekateri gospodarsko na tem področju veliko močnejše s tem, da imajo istočasno

tudi proizvodnjo drugih za dežnike potrebnih materialov, kot na primer svila, bi se lahko združeno podjetje Mehanika — Dežnikarna v Lendavi čez kratek čas znašla na koncu svoje zgodovine. Takrat je bil navržan celo pregovor, da dve mali ribi eno velike ne požre, pač pa se zgodi obratno. Vendar so pa želje po priključitvi Mehanike k dežnikarni ostale še naprej in so tudi bile prikrito vodilo za vse polemiko okrog dolgotrajnega poslovno-tehničnega sodelovanja Mehanika Lendava — VIS Varaždin, z namenom, da bi se potom občinskih forumov to pogodbo razveljavilo in neprijetno takratno stanje Mehanike izkoristilo za priključitev k dežnikarni. Za tako odločitev se pravi gospodarstveniki ne bi mogli odločiti, čeprav je Mehanika v Lendavi pred 10 leti začela proizvajati samo okrogle šibke za dežnike na pobudo takratnega vodstva lendavske dežnikarne, ki je tudi v začetnih težavah uvajanja take proizvodnje dalo podporo Mehaniki in poskrbelo za potrebno posojilo iz sredstev dežnikarne. Poznejša leta in današnje stanje pa mora biti samo tako, kot ga gospodarstvo današnje časa zahteva.

Prilagoditi se je treba naglemu razvoju gospodarstva. Na področju dežnikarstva je treba upoštevati, da je med gospodarskim razvojem odstopanje od planskih predvidevanj. Začetna psihoza iskanja rezerv v delovnih organizacijah se je po uveljavitvi reforme sicer ustavila le pri rezervah v delovni sili, kot da bi bila to edina rezerva. Reforma sama je povzročila le racionalnejše zaposlovanje, čeprav so ob misli na večimensko delo prav gotovo še velike možnosti. Ocenjujot uspehe, ti so namreč kljub težavam in dokaj neugodni gospodarski situaciji na začetku leta le doseženi, bi lahko zaključili, da je tri četrtine poslovnega leta prineslo poleg spoznanj o upravičenosti reforme tudi določeno stabilizacijo v gospodarstvu občine. Uspehi so nemara najbolj pomembni tam, kjer so vodstva in organi samoupravljanja iskali vse možnosti za izboljšanje gospodarjenja.

po osvoboditvi vzporedno z drugimi rastle tudi dežnikarska industrija. Zrasla so manjša in večja dežnikarska podjetja širom naše domovine in jih Mehanika že več let oskrbuje s kovinskimi priborom. Vsa želijo tudi povečati proizvodnjo. Na notranjem trgu je postalo zelo tesno. Zadnji dve leti že iščejo dežnikarne tržišče v inozemstvu ter tudi dežnike že izvažajo.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti tudi ukrepe gospodarske reforme, (ki so s svojimi predpisi močje bili nekaterim podjetjem naklonjeni). Ti bodo tudi pri tistih v krajši ali daljši dobi pokazali rezultate in bodo le tista podjetja gospodarsko upravičena, katera se bodo uveljavila v mednarodni delitvi dela. Mehanika Lendava bo temu lahko zadostila le tako, če vsaj za pretežno proizvodnjo zagantira plansko izdelovanje velikih serij in si za tako priskrbi vsa sredstva upoštevajoč tudi delovno silo in strokovno-tehnično napredovanje v asortimanu.

Ko se že prenaša v javnost enotno nastopanje dežnikarnskih podjetij zoper Mehaniko in VIS, si pa predločimo še dejstvo iz članka št. 45 Pomurskega vestnika, ki opisuje, da so se sestali v Lendavi dežnikarji iz Ohrida in Ade in obsodili pogodbo Mehanika-VIS itd. Pri Mehaniki v Lendavi sta se oglašila že o tem dogodku direktorja obeh teh dveh dežnikarn in sicer je prvi zabil, naj bi se veliki tretje ali četrto od dežnikarji kot tretji partner vezalo z Mehani-

ko v poslovno-tehnično sodelovanje in je predlagal, naj se delavskemu svetu tega podjetja od strani Mehanike dostavi predlog take pogodbe.

Drugi — to je direktor iz podjetja Galeb Ada se je zanimal, kaj je posredi, da so jih iz lendavske dežnikarne vabili na nujni sestanek zaradi sodelovanja Mehanika-VIS, ko pa na splošno med dežnikarji do sedaj ni bilo navede, da bi si med seboj pomagali. Na drugi strani jih pa Mehanika poziva, naj prijavijo svoje potrebe za prihodnje leto in naj privedejo sklepat tozadevne pogodbe. Omenil je, da je na sklicani sestanek z dežnikarni poslan njihov predstavnik, vendar niso bili na jasnem o dejanskem stanju, zato je prišel ter predložil Mehaniki seznam potreb po kovinski galanteriji za dežnike za prihodnje leto, katero pa delno tudi v svojem podjetju izdelajo.

Upoštevajoč to, da se poleg navedenih udeleženk sestanka, se kot večje dežnikarne DEŽNIK Ljubljana, CRVENA ZVEZDA Sombor, Omega-Mol, BAČKA Bačko Petrovo selo in več malih vabihu niso odzvali, potem to ni smatrati kot sestanek dežnikarjev, pač pa le delna objava o ljubezni, balon. Pravilno je, da se javnost seznanja z obeh straneh in naj presodi sama, ne pa poslušati, kateri ni težko bilo priznati nepravilnosti in težav, pa tudi odgovor, ki je bil predložen. EKAS, STEFAN Ibulji acivlog v BIEVOZBIE, ESOLE TOBI JBOVOS V BIEVOZBIE, ESOLE EPOV SIVSIZ ETOI Mehanika in Lendava

O
b
s
p
o
m
e
n
i
k
u

prekmurski materi

... Ves naš narod, vse, kar je bilo demokratičnega v njem, se je z vsemi močmi v boju na življenje in smrt pod vodstvom Komunistične partije goloroko spoprilo z neprimerno močnejšim sovražnikom, da bi osvobodilo deželo tujih okupatorjev in ustvarilo pogoje za novo, pravičnejše in lepše življenje.

Materi, ki je dala sinove za ta boj, danes odkrivamo ta spomenik. Materi, ki je tudi sama sodelovala v tej borbi in se žrtvovala, ki je branila in ščitila, hrabrila in tolažila. Materi, zgarani in bosi, ki odločno in klubovalno brani otroka v gubah svojega krila, kamor je prišel iskat zavetja. Materi, ki je bila vselej pripravljena dati življenje za boljšo prihodnost mladega pokolenja.

Vse, kar je naša družba dosegla v teh povojnih letih, vse to so ustvarile roke delovnega človeka. To so uspehi vseh nas. To so uspehi tudi prekmurske matere. Ona je dala in vzgojila sto tisoč njih, ki se vsako leto vključujejo v vrste delovnega ljudstva v samem Prekmurju; tisoč njih, ki ustvarjajo v drugih krajih Jugoslavije; in stotine njih, ki so zdaj v tujini. Vsi so sinovi prekmurske matere. Vsi so enako dragi. Ko bo bogatejša naša družba, bodo vsi lahko ostali doma. Ni nujno, da stanujejo na tej strani Mure, kajti povsod je naša domovina.

Ta spomenik je tudi podoba matere, ki vzgaja take ustvarjalne rodove in vsaja vrednote vanje, vrednote kot je solidarnost in vzajemna pomoč. Mater, ki tudi sama pomaga graditi novo družbo, novega človeka. Matere, ki ve, da se je z izvojevano svobodo šele začelo novo življenje in da je enako važno — kot je bilo to v boju za svobodo — da vsakdo na svojem delovnem mestu, po svojih sposobnostih daje svoj prispevek za to našo skupno domovino, za to našo Slovenijo, za to naše Pomurje in Prekmurje, za našega delovnega človeka, za to našo novo družbo...«

Iz govora zveznega poslanca, dr. Antona Vratuše, ob odkritju spomenika prekmurski materi v Črenšovcih

Radenski vestnik

Izšla je 61. novembrska številka Radenskega vestnika, glasila kolektiva Radenska slatina s 37 strani mi pestr in zanimive vsebine.

Uvodnik, ob 29. novembru, je pripovedoval Marija Levart, pesni Ceneta Vipotnika pa je posvečena Dnevni mrtvih. V obsežnem članku prikazuje Franc Sapač gospodarjenje v zdravilišču v 9 mesecih. Iz članka izhaja, da so zdravstvene storitve v tem obdobju povečali za 47,8, od tega nočitve za 50,2, v gostinstvu je bil promet povečan za 40,3, sama proizvodnja pa za 29,7 odstotkov. Ivan Strafela piše o potrebi varstvene vzgoje na vodilnih mestih, njegov je tudi spis, služba vzdrževanja v zavodu, medtem ko je sestavek, polovica ljudi umre zaradi boleznih srca in ožilja, posnet po Večer. Mira Slavič pa

razpravlja o potniški službi v zdravilišču. O novi enoti gostišče »Ježe«, ki že dva meseca uspešno deluje — v tem kratkem času je enota ustvarila nad 4 in pol milijonov dinarjev, poročila ravnatelj zavoda Bogo Verčev. Njegov je tudi prispevek, pozdrav častnemu mesičniku (dr. Bratku Kreftu), medtem ko dr. Gabrijel Kastelic opisuje obisk v bosanskih zdraviliščih. Sledijo še prispevki Lojza Donže, od gostoljubnosti v antiki do klasičnega menija, Vide Jugove, individualna gradnja v Radencih, Ivana Krefta, skandinavski turisti dobrodošli, Lojza Koroška centralno gretje ter športna rubrika, ki jo je pripravil Tone Znidarič. Ika

Pester program dela

Kmalu po letošnji letni skupščini Prleškega študentskega kluba, o kateri smo že poročali, so se v preteklem tednu sestali v Radencih predstavniki kluba, občinskih skupščin iz Radgone in Ljutomera ter nekaterih delovnih organizacij iz obeh občin, da se pogovorijo o financiranju letošnjega programa dela kluba.

Prleški študentje nameravajo organizirati za člane kluba troje predavanj in sicer o razvoju turizma v Pomurju, o kulturni zgodovini Prlekije ter o gospodarskih vprašanjih obeh občin. Ze ta mesec nameravajo prirediti literarni večer, na katerem bodo brali in pripovedovali o svojih delih slovenski pesniki in pisatelji. Kasneje bodo priredili še dva podobna literarna večera ter srečanje z akademikom Bratkom Kreftom in republiškim poslancem Radom Pušenjakom. Program dela predvideva med drugim tudi šahovski turnir za člane kluba in medklubska namiznoteniški turnir.

Na sestanku v Radencih so se dogovorili, da bosta obe skupščini prispevali 400 tisoč, delovne organizacije pa 385 tisoč dinarjev.

Uspeh Huzjana in Hegedüša

Konec minulega meseca so v Slovenj Gradcu odprli po vrsti II. tradicionalno likovno razstavo mladih. Razstava je bila prirejena v počastitev 29. novembra.

Letošnja razstava je presegla lansko, tako po kvaliteti kakor tudi kvantiteti. Torej pričakovani uspeh razstave, dvigniti kvaliteto na osnovi konkurenčnosti, s popularizacijo pritegniti mlade talente in s posvetovanji, ki spremljajo shode mladih avtorjev, ni izostal.

Posebno razveseljivo pa je dejstvo, ki govori o uspehu mladih pomurskih umetnikov. O uspehu najbolj pričajo številke. Na razstavi je sodelovalo 64 mladih avtorjev. Med njimi je bil tudi Zdenko Huzjan, ki je zasedel 3. mesto in osvojil nagrado »Mladinec«. S ponovitvijo uspeha iz lanskega leta je letos ponovno dokazal, da sodi med najboljše mlade umetnike v Sloveniji.

V elito najboljših se je uspel prebiti tudi debutant Boris Hegedüš, ki je z doseženim petim mestom osvojil nagrado tovarne »Aero«. Uspeh je toliko večji, če upoštevamo, da so sodelovali na razstavi tudi gojenci višje peda-

goške šole, ki imajo za svoje umetniško ustvarjanje neprimerno boljše možnosti.

Prvo mesto je osvojil lanski zmagovalac Jože Gril. Tako je prva, druga in četrta nagrada pripadla domačinom. Mladi avtorji so znali povedati, predvsem o drugo uvrščeni sliki, da je dvomljivo kvalitete. Torej zopet stara ugotovitev: prednost domačega terena je nesporna.

Mladim likovnikom, ki sta na razstavi zastopala takorekoč Pomurje in sta dijaka soboške gimnazije velja vso priznanje. Njun uspeh pa je prav gotovo vezan tudi z živahno likovno dejavnostjo, ki jo vodi prof. Vlado Sagadin.

B. D.

Partizanska grafika

Poseben prispevek k prazničnim svečanostim ob 29. novembru pomeni razstava partizanske grafike, ki so jo te dni zaprli, otvorili pa s konec prejšnjega meseca kot dostojno prireditev ob rojstnem dnevu republike.

Pokrajinski muzej, ki je priredil to razstavo v Razstavnem paviljonu, si je prizadeval ne samo, da prispeva svoje k praznovanju, ampak tudi da prikaže pregled nad ustvarjalno močjo te likovne vrsti. Razstava je bila torej nekak izbor iz bogate zakladnice partizanske grafike. Poleg tega pa se je niso udeležili le starejši, predvojni člani Društva likovnih umetnikov Slovenije, ampak tudi še vrsta mlajših slikarjev, ki jim je šele revolucija dala pravega navdiha.

Kakor vselej, si lahko M. Sobota tudi letos največ obeta od gostovanj. Najpogosteje bo prihajalo celjsko gledališče. DPD »Svoboda« je že sklenilo pogodbo, kar soboški publiko zagotavlja tri gostovanja, vselej z dvema pred-

stavama. Videli bomo Sarterjeve »Umazane roke«, Schillerjevega »Don Carlosa« in »Rašomon« Fay in Michelele Kanina. Ta tri odrska dela se bodo zvrstila v prvih treh mesecih prihodnjega leta.

Celjsko gledališče pa je, kakor smo videli, pravkar že gostovalo z mladinsko igro »Klovn in njegov cirkus«. Sploh se za ta mesec obeta vrsta prireditev. Predvsem velja opozoriti na glasbeno zabavni večer »Smejte se z nami«, ki ga je ob sodelovanju dijakov in DPD »Svoboda« pripravil Jože Hradil. Ta večer glasbe, skečev in satire se bo ponovil večkrat v času med 8. in 14. decembrom. Temu bo skoraj neposredno sledila naslednja prireditev, ki si zasluži prav toliko pozornosti, ker bo prav tako delo samo domačih moči. Nastopila bo dramska skupina gimnazije z dramo ameriškega pisca Ho-

dg

S POSVETOVANJA V MURSKI SOBOTI

Organizirati varstvo otrok

Krajevna skupnost v Murški Soboti je prejšnji teden sklicala razgovor s predstavniki treh murskosoboških osnovnih šol in družbenopolitičnimi delavci. Namen razgovora je bil: osvetliti vprašanje varstva šoloobveznih otrok v Murški Soboti. Pobuda za razgovor so dala nenehna vprašanja občanov na zborih volivcev in anketa krajevne skupnosti.

Anketa, ki jo je pripravila krajevna skupnost v Murški Soboti, je pokazala, da je na vseh treh osnovnih šolah v M. Soboti 113 otrok, ki bi želeli varstvo v popoldanskem, pa tudi v dopoldanskem času. V tej anketi je sodelovalo 1228 otrok, oziroma njihovih staršev. Največ otrok za varstvo je na prvi osnovni šoli, in sicer 60, slede druga osnovna šola s 35 in osnovna šola tri s 18 prijavljenimi. Prosvetni delavci pa so na razgovoru poudarili, da je varstva potrebno najmanj dvakrat toliko otrok, vendar starši tega iz kakršnega koli vzroka ne želijo, ali pa mislijo, da ne bi zmogli

plačila. Kako so otroci varstva potrebni, kaže podatek iz ankete, da je okrog 80 odstotkov otrok prepuščenih sami sebi, ker so starši zaposleni. Tudi dejstvo, da mladinsko prestopništvo v soboški občini rahlo narašča, bi moralo vplivati na čimprejšnjo rešitev tega vprašanja.

Z varstvom šoloobveznih otrok pa je povezana vrsta problemov: od prostorov, denarnih sredstev, kakor tudi dobrih vzgojiteljev. Največ izgledov za varstvo je na prvi in tretji osnovni šoli, kjer imajo zagotavljeni, oziroma bodo v najkrajšem času imeli, primerne prostore. Dokaj manj izgledov

warda, ki nosi naslov »Pokojni Christopher Pean«. Z delom, ki ga je zrežiral Vlado Sagadin, bodo dijaki nastopili večkrat zaporedoma.

Razen celjskega gledališča bo prišlo tudi mariborsko gledališče in se predstavilo z odličnim delom ameriškega dramatika Arthurja Millerja — z »Lovom na čarovnice«. Murska Sobota bo v skladu s programom, ki ga je sprejela DPD »Svoboda« na svoji nedavni seji, doživela tudi vsaj dva pomembna glasbena dogodka. Prvega bo pripravila Slovenska filharmonija iz Ljubljane, ki bo nastopila s koncertom resne glasbe. Nato bo po gostoval Slovenski oktet, ki zanj tudi ni potrebna posebna propaganda. Proti koncu sezone, najbrž v juniju, pa bo gostoval izseljenski pevski zbor iz Clevelanda, iz ZDA, ki bo takrat na obsežni turneji po Sloveniji.

Drago Grah

Knjiga »Prlekija v NOB« razprodana

Vsa Prlekija je z zanimanjem sprejela zgodovinsko delo »Prlekija v narodnoosvobodilni vojni« kot tehten prispevek k zgodovini Pomurja. Nastalo je takšno povpraševanje po tej knjigi, da je že po nekaj tednih po izidu ni bilo več v ljutomerski knjigarni. Temu se tudi ni čuditi ob pregledu gradiva. Ker je bila prva izdaja knjige tako hitro razprodana, se pri vnetih bralcih porajajo misli na čimprejšnjo drugo izdajo z morebitnimi dopolnitvami tega nadvse pomembnega zgodovinskega dela.

Vekoslav Stampar

ZDAJ, ZDAJ, ZDAJ, ZDAJ, ZDAJ, ZDAJ, ZDAJ,

- ko se boste odločali za noveletna darila
- ko boste za svoje malčke polnili malho Dedka Mraza
- v času godovnjakov in sklepanja zakonskih zvez

vam kolektiv

Trgovskega podjetja

»UNIVERZAL«

LENDAVA

priporoča ugoden nakup

- potrošnega blaga za vaše potrebe
- kvalitetnih toplih oblačil (tudi za cicibane in šolske otroke)
- raznovrstnih peči
- premoga in drv

da se boste tudi v mrzlem zimskem času kar najbolje počutili!

V POSLOVALNICAH: Kolodvorska, Panonija, Dom, Preskrba, Sloga, Izbira, Preteks, Modna oblačila, Tehnična, Tribuna, Galanterija, Gradbeni material in Pohoštvo v Lendavi, Center — Dolga vas, Enotnost — Genterovci, Potrošnja in Vesna — Dobrovnik, Jelka — Kobilje, Zarja — Turnišče, Vera — Gornja Bistrica, Hrana — Velika Polana, Mura — Hotiza, Svoboda — Gaberje, Zvezda — Dolina, Tekstil — Črensovci, Bratstvo in Tkanina — Mursko Središče.

Prepričajte se o dobri založenosti naših poslovalnic že v teh decembrskih dneh!

je na osnovni šoli dve, kjer pravijo, da zaenkrat teh prostorov ne morejo najti. Na osnovni šoli tri bodo lahko v popoldanskem času pripravili prostore za tri skupine, ker je pouk višjih razredov na tej šoli v dopoldanskem času in so popoldne na voljo učilnice. Vzrok, da na tej šoli ni več prijavljenih, je tudi ta, da je večina učencev iz Rakičana, ti pa najprej pohitijo domov.

Na razgovoru je bilo povedano, da je mnogo staršev prijavljenih, ostali del pa bi naj zagotovila krajevna skupnost in občinska skupščina. Prav tako so poudarili, da je za dobro delo z otroci potrebno namestiti nekaj novih vzgojiteljev, ker bivanje otrok v šoli ne sme biti samo varstvo, ampak dosti več. Skratka: učenci se morajo prijetno počutiti,

delati naloge, se razvedriti in podobno. Dokaz, za potrebo po vzgojiteljih, je pri osnovni šoli dve, kjer je vso delo že v redu dajkinja učiteljica, ki seveda ni vsega zmogla, varstvo pa je propadlo.

Na razgovoru so sklenili, da bodo šolska vodstva izdelala dokumentacijo o potrebnih sredstvih, kadrih in podobnem ter predložila v jan. to krajevni skupnosti. Varstvo šoloobveznih otrok bi se naj pričelo v drugem polletju letošnjega šolskega leta, če bo le mogoče.

Ker se dosti učencev ni prijavilo k anketi, bo potrebno takrat, ko bo delo že v redu steklo, pritegniti še vse ostale varstva potrebne učence, vseh skozi pa imeti povezavo s starši, so na koncu sklenili na razgovoru o varstvu šoloobveznih otrok v Murški Soboti.

Ernest Ružič

**Kdaj bo več sadja
v Prekmurju**

Vzrok, da se KZ Grad noče pridružiti kombinatu »Pomurka«, je po vsem videzu v tem, da združba ni mogla prodreti s svojim predlogom o razvoju sadjarstva na Goričkem. Priključiti se je nameravala namreč le pod pogojem, da kombinat ustanovi na Goričkem posebni sadjarski obrat. Gre torej za zamisel, da bi to sadjarsko področje zajemalo vso Goričko. To pomeni, da bi prišla v poštev tudi ozemlja sosednjih zadrug Prosenjakovič, Gornji Petrovič, Salovci in Cankova. Toda nekateri izmed njih so voljne pridružiti se kombinatu, ne da bi postavljale posebne zahteve in tedaj ne mislijo zagovarjati mišljenja, ki ga ima o razvoju sadjarstva na Goričkem KZ Grad. Na tako stališče zadrug se kombinat tudi opira, ko zavrača predlog KZ Grad. Ob enem pa zatrjuje, da bo tudi v zdajšnji organizacijski shemi kombinat »možno zagotoviti razvoju sadjarstva tisti položaj, ki mu pripada«.

Katero stališče je zdaj najboljše in s tem tudi družbeno najpomembnejše, bo najbrž kmalu pokazala prihodnost. Za zdaj je treba vsaj priznati, da je KZ Grad začela temo, ki so jo odgovorni forumi v Pomurju že vse predolgo odkrivali. Danes pa je tako, da je sadjarstvo na Goričkem zelo zanemarjeno. Nikjer ni videti niti enega samega zdravega sadnega drevesa, kaj šele, da bi bilo opaziti sistematično gojenje sadnih nasadov. Letos recimo KZ Grad ni odkupila ali prodala niti kilograma jabolk.

Čudno res, da je pri nas toliko manj jabolk, kolikor bolj narašča prebivalstvo po mestih in industrijskih središčih ter kolikor bolj narašča potem potreba po oskrbi s sadjem. Ali se s prizadevanji oziroma načrti kombinata obetajo prekmurškemu sadjarstvu boljši časi, to za zdaj še ni moč presoditi. Predvsem pa to pričakuje naša družba, naš delovni človek, ki si sadja danes že skoraj ne more kupovati, ker je zanj predrago. Nekdo pa mora tega našega delovnega človeka oskrbovati tudi s sadjem.

Razvoju sadjarstva v Prekmurju je treba vse več pozornosti, »kar je predvsem odvisno« — tako odgovorja kombinat zadrugi v enem izmed svojih dopisov — »od sredstev in izdelave realnega plana razvoja in konkretnega pristopa k tej akciji, ne pa samo od organizacijskih oblik«.

Res je, potreben je »konkretni pristop«. Toda bo treba spet čakati, kot že na marsikaj pri nas, dolgo vrsto let? Zaradi podobnega čakanja uvažamo menda zdaj že celo jabolka.

Drago Grah

KZ Grad se ne bo združila s kombinatom

Ob polletnem obračunu se je izkazalo, da ima zadruga izgubo. Ta neugodni položaj je bil do določene mere povod za prizadevanje kolektiva, da izboljša svoje poslovanje. Ob tem sta se izoblikovali dve možnosti: ali bo treba izvesti učinkovito reorganizacijo ali pa se pridružiti »Pomurki«. V zadnjih nekaj mesecih je bilo v javnosti mnogo več slišati o tej drugi varianti. Pogajanja so prišla pravzaprav že tako daleč, da bi morala delovna skupnost zadrug le še v referendumu odločiti, ali bo zadruga ostala še naprej sama zase ali pa se bo pridružila »Pomurki«. Na nedavni seji pa je združni svet izglasoval, da se razveljavi razpis referendum, hkrati pa sklenil, da se zadruga ne odpove svoji samostojnosti.

To je tudi pomenilo, da se bo treba lotiti prve variante — reorganizacije. Na seji so namreč ugotovili, da bi reorganizacija poslovanja lahko omogočila zadrugi spet uspešno in rentabilno delo. Ze ob polletju, ko so imeli izgubo, so imenovali posebno komisijo, ki naj bi proučila položaj, izoblikovala predloge za

izboljšave ali spremembe, da bi tako zadruga prebrodila težave oziroma povečala produktivnost.

V zadrugi upajo, da bodo ob pravilni reorganizaciji in delu tudi v zdajšnjih zaostrenih gospodarskih razmerah lahko samostojni. Pod reorganizacijo si predstavljajo vrsto stvari. To najprej pomeni, da bodo združili delovno enoto Kuzma z delovno enoto

Uspešna jesenska setev

Na nedavnem zasedanju delavskega sveta obrata za kooperacijo KIK »Pomurka« so razpravljali o izpolnitvi plana jesenske setve v proizvodnem sodelovanju z zasebnimi proizvajalci in o izpolnitvi akcij skega programa oranja v traktorskih kompleksih.

Med ostalimi so člani sveta ugotovili, da je jesenska setev belih žit na področju obrata v proizvodnem sodelovanju bila dokaj uspešno opravljena. Zasejano je bilo v proizvodnem sodelovanju 2.406 hektarjev pšenice, rži in ječmena ali 32 odst. površin, ki jih zasejejo zasebni kmetovalci. Največji delež odpada na pšenico — 44 odst. Po prodaji umetnih gnojil bi bilo sklepati, da je pri letošnji setvi bilo porabljenih manj gnojil kot lansko leto, vendar če upoštevamo, da so si posamezniki kmetovalci priskrbeli gnojila pred povišanjem cen, se potrošnja gnojil gible na ravni lanskega leta — okrog 250 vagonov.

Z namenom, da bi bil učinek traktorjev pri oranju čimvečji, se je pri jesenski setvi to do neke mere uresničilo. Z organiziranjem oranja v kompleksih je učinek traktorista večji, prihrani gorivo in čas za prazne hode, ko se seli s parcelo na parcelo, skratka več opravi. Če je njegovega učinka večji, to hkrati pomeni, da bo strojne sto-

Grad, tako da bo potem poleg te nove enote v okviru zadruge le še enota Bodonci (ki je letos tudi najbolje gospodarila). Dalje bodo zmanjšali upravni aparat, in končno prodali bodo pet traktorjev, tako da jih bo ostalo samo šest.

Drugače pa bo zadruga obdržala vse dejavnosti, ki jih je gojila tudi doslej.

Drago Grah

**POSVETOVANJE NASIH IN
AVSTRIJSKIH OBMEJNIH
ORGANOV**

V Gornji Radgoni in Radkersburgu sta te dni izmenoma zasedali naša in avstrijska komisija za tehnično vprašanje ureditve regulacije Kučnice. Z naše strani so se posvetovanja udeležili zastopniki republikanske sekretariata za urbanizem in predstavnik vodne skupnosti Drava-Mura. Sestali so se z namenom, da uredijo vsa vprašanja odkupa zemljišč in ureditev katastron v zvezi z regulacijo obmejnega potoka, ki je na naši strani delno že v teku, medtem ko bodo na avstrijski strani pričeli z delom meseca aprila.

Prihodnja konferenca bo v prvi polovici meseca marca. Takrat bodo podrobneje obravnavali tehnične probleme same regulacije potoka.

ritve v takih primerih lahko cenejše od uslug izven organiziranih. Pri letošnji setvi je bilo izvršeno oranje na kompleksih v določeni razdalji na 484 hektarjih.

Člani sveta so tudi predlagali, kako in na kak način se naj skrbí, da bo pridelek kar največji. Smatrali so, da delo strokvene službe ni končano s tem, da so bile sklenjene pogodbe in da je opravljena setev. Potrebno bo še delati na tem, da se bodo v danih vremenskih prilikah posevki normalno razvijali, da bo dobro opravljeno dognojevanje, svetovati kmetovalcem, kakšne količine in kakšna gnojila uporabljati za dognojevanje in kdaj, da ne bi prišlo do pretiravanja z dušičnimi gnojili, računati bo pa potrebno tudi na kvaliteto pridelka.

A. H.

SELO — FOKOVCI

Mladina v Selo — Fokovci je na redni letni konferenci razpravljala o zboljšanju dela in o raznih težavah. Zlasti je bila živahna razprava o neopozornosti med mladino Selo — Fokovci. Vsi tisti, ki so mogoče povzročitelji tega spora, se niso udeležili konference kljub temu, da so pred konferenco bili tam. Na vsak način bi bilo potrebno, da bi se v bodoče mladinci, ki niso bili na konferenci, prihodnjih sestankov udeleževali in svoje mnenje odkrito razgledali, da bi končno lahko prišlo do popolne rešitve.

Tudi KO SZDL Selo — Fokovci je opravila svojo letno konferenco. Konferenca je bila zelo živahna. Razpravljali so zlasti o izboljšanju položaja šolarjev iz oddaljenih krajev, misleč na njihov prevoz, zlasti v zimskih časih, nadalje o adaptaciji šole v Fokovcih, ki je v zelo kritičnem stanju, tako da morajo učitelji skoraj celi dan biti zaposleni, učilnice so premajhne in ne ustrezajo današnjim razmeram in tudi šola potrebuje razna popravila. Mnogo je bilo tudi govora o dokončni ureditvi gasilskega doma v Selu ter o začetku gradnje gasilskega doma v Fokovcih, kjer je pripravljen ves material, potrebno bi bilo le nekaj denarnih sredstev za kvalificirane delavce.

-er

Poslušajte in gledajte**RTV
Ljubljana****Nedelja, 12. decembra**

8.05 Mladinska radijska igra — Leopold Suhadolčan: Trije v raketi; 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.; 10.00 Se pomnite, tovariši... a) Stanko Rus: Dvakrat vroč julij, b) Dušan Opačić: Zareče otroške oči; 10.25 Pesi mi borbe in dela; 10.45—11.45 Ljubiteljem lahke glasbe: 11.45 Nedeljska reportaža; 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.; 13.30 Za našo vas: 13.45 Igrajo »Veseli hrabrovi« in »Veseli vandrovalci«; 14.00—17.00 Nedeljsko športno popoldne: 17.05 Slavní pevci — znamenite arije; 17.30 Radijska igra — Marjan Marinč: Ogledalo in baloni; 18.04 Lepe melodije z orkestrom Ernest Tomlinsen; 18.30 Glasbene fantazije; 20.00 Naš nedeljski sestane; 21.00 Simfonije Franza Schuberta; 21.45 Vladimir Lovce: Pisma.

Ponedeljek, 13. decembra

11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Paul Hindemith: Nobilissima visione; 12.05 Kmetijski nasveti — ing. Milan Novak: Katere zahteve morajo izpolnjevati sodobni škropilniki in razpršilniki pri zaščiti različnih nasadov; 12.40 Slovenske narodne v duetu; 14.05 Iz komorne glasbe Lucijana Marije Škerjanca; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Skladatelj sončne Primorske — Vinko Vodopivec; 16.00 Vskan dan za vas; 17.05 V svetu opernih arij; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.20 Zvočni razgledi; 18.45 Svet tehnike — prof. dr. Anton Kuhelj: Sodobno letalstvo; 20.00 Slovenske zabavne melodije; 20.15 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije.

Torek, 14. decembra

11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Slavní virtuozji vam igrajo; 12.30 Kmetijski nasveti — ing. Franc Goršič: Vpliv paze na gospodarnost rejce krav; 12.40 Dvajset minut z »Dobrimi znanjci« in »Zabavnimi dovalci«; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Večno življenje; 14.35 Pet minut za novo pesmico — E. Adamič: Vrana; 15.30 V terek nasvidenje; 16.00 Vskan dan za vas; 17.05 Koncert po željah poslušalcev; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.20 Iz studija 14; 18.45 Na mednarodnih križpotjih; 20.00 Najboljši jugoslovanski akademski zbor »Branko Krstanovič« iz Beograda; 20.20 Radijska igra — Erne Veszi: Statistika.

Sreda, 15. decembra

11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Dva odlomka iz Wolf-Ferrarijevih »Štirih grobljanov«; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Jože Silc: Rezultati letošnjih poskusov s hibridno koruzo; 12.40 Slovenske narodne iz Prekmurja; 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — Zajopimo, zaigrano in zaplesimo; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Vskan dan za vas; 17.05 Slovenske skladbe za komorni ansambl; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Iz fonoteke radia Koper; 18.40 Naš razgovor; 20.00 Zabavni orkester RTV Ljubljana igra melodije slovenskih avtorjev; 20.20—22.50 Jules Masetten: Thalís — opera v 3 dejanjih.

Cetrek, 16. decembra

11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Miran Orel: Pridelovanje briških vin v novih gospodarskih pogojih; 12.40 Na kmetki pečti; 14.05 Popoldanski divertimento; 14.35 Lirika za otroke; 15.40 Literarni sprehod — H. Gold: Suzana na obali; 16.00 Vskan dan za vas; 17.05 Turistična oddaja 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.20 Odskočna deska; 18.45 Jezikovni pogovori; 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Literarni večer — Pesi ml. Dragutina Tadjianovića; 21.40 Glasbeni nokturno.

Petek, 17. decembra

11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Iz oper Wolfganga Amadeusa Mozarta; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Dolfe Cizelj: Selekcija na lastnosti krav za možo; 12.40 Iz narodne zakladnice; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — Glasbena slikarica; 14.35 Holandski pevski zbori; 15.30 Od vasi do vasi; 15.45 V svetu znanosti; 16.00 Vskan dan za vas; 17.05 Petkov simfonični koncert; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.20 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana; 20.00 Iz arhiva opernih melodij; 20.20 Tedenski zunanepolitični pregled; 20.30 Portreti naših pevcev — 1. oddaja: Alitiska Vera Klemenšek; 21.15 Oddaja o morju in pomorsčih.

Sobota, 18. decembra

11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Novosti iz našega arhiva; 12.30 Kmetijski nasveti — ing. Jože Levstik: Odnosi med zasebno in družbeno proizvodnjo na področju kmetijstva; 12.40 Kviček bratov Avsenik in Trio Jancaza Svečnika; 14.05 Odlomki iz hrvaških oper; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Pesi in plesi jugoslovanskih narodov; 16.00 Vskan dan za vas 17.05 Gremo v kino; 17.35 Povepke tega tedna; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.20 Iz relednih postaj — studio Koper; 18.45 S knjižnega terga; 20.00 Sobotni koncert lahke glasbe; 20.30 Pokaži, kaj znaš; 21.30 Vedri zvoki; 22.10 Oddaja za naše izseljence.

Radio M. Sobota**Petek, 10. decembra**

17.00 Domača poročila, obvestila, objave; 17.10 Vsega po malem — za vsakogar nekaj; 17.35 Naš petkov razgovor: Kako dolgo še tako v sadjarstvu... 17.40—18.00 Zeleni ste — poslušajte.

Nedelja, 12. decembra

11.40 Na valú 2022; 12.00 Domača poročila; 12.05 V nedeljo popoldne: Dogodek tedna — Beležka — Domače aktualnosti — Mali nedeljski koncert — Pišta in Franca; 12.45 Oddaja v madžarščini; 13.30 Prenos sproveda RTV Ljubljana; 14.00—15.00 Zeleni ste — poslušajte.

Torek, 14. decembra

17.00 Domača poročila, obvestila, objave; 17.10 Zabavna glasba, vmes reklame; 17.30 Tedenski športni pregled; 17.40—18.00 V terek zvečer — glasbeni spored.

Dnevne oddaje v madžarščini: 14.30 Radio Murska Sobota; 14.35 Poročila; 14.45—15.00 Glasba za razvedrilo.

TELEVIZIJA**Cetrek, 9. decembra**

10.00 TV v šoli; 11.00 Angleščina; 16.10 TV v šoli: Od lupe do fotoaparata; 17.40 Združenje radovednežev — odd. za otroke; 18.25 TV obzornik; 18.45 Reportaža; 19.10 Uvertura za diskoteko; 19.40 TV pošta; 20.00 TV dnevnik; 20.20 TV obzornik; 20.30 Na konicah prstov — baletna oddaja; 20.45 Ekran na ekranu; 21.45 Poesija Fernanda Pessoa; 21.55 Zadnja poročila.

Petek, 10. decembra

10.00 TV v šoli; 16.40 Govorimo rusko — 42. lekcija; 17.00 Učimo se angleščine — 107. lekcija; 17.30 Pogovori o slovenščini — 5. oddaja; 18.00 Vzdolž in počez — oddaja za otroke; 18.25 TV obzornik; 18.45 Rezerviran čas; 19.45 TV akcija 20.00 TV dnevnik; 20.20 TV obzornik; 20.30 Iz zakladnice jugoslovanskega filma: Deveti krog; 20.00 Odletitev Nobelovih nagrad — posnetek prenosa iz Stockholma; 23.00 Poročila.

Sobota, 11. decembra

10.00 TV v šoli; 17.30 Kje je, kaj je; 17.45 Gregec oče gre v parlament — prva serija zgodbe iz lutkovne serije Kurir Gregec; 18.10 Vskan soboto; 18.25 TV obzornik; 18.45 Mladinska igra; 19.25 Ko sem bil še majhen — pripoveduje Svetozar Gligorič; 19.40 Cilcak; 20.00 TV dnevnik; 20.30 TV obzornik; 20.45 Peščena ura — kult. oddaja; 21.10 Pri sodniku za prekršek; 22.60 Zgodbe za vas — serij. film; 22.25 Zadnja poročila.

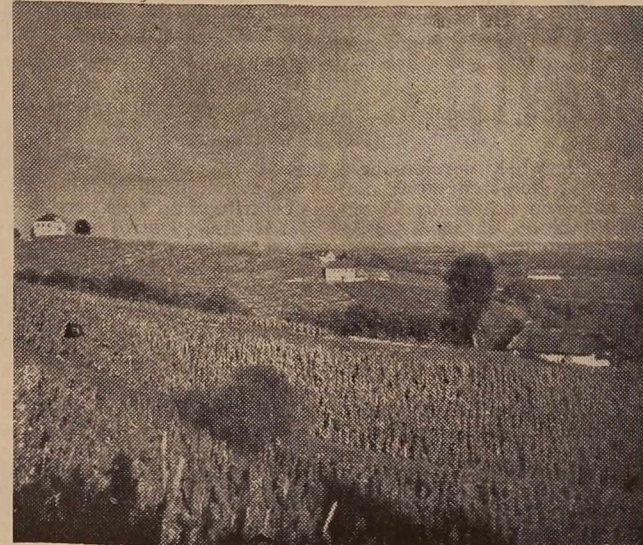
S kapelskega hriba, nedaleč od tam kjer so pričeli graditi novo šolo, je prav lep razgled. Pred sto leti bi kdo dejal, da je v močvirju ob Muri, tam proti vzhodu »bublja«, naravn. izvirek »žveplene vode«. Pred dobrimi dvajsetimi leti so brez slovesa iz zapadno od Kapele ležeče Negove odšli plemeniti Trattmannsdorfi. Iz »bublje« nastaja zdravilišče, okrog negovskih zidin pa je še veliko žalostne preteklosti, ki se preliva v sedanost.

Cesta od Ivanjcev proti Ščavnici se zgubi med kolniki pod Negovskim hribom. Ob cesti naletiš na razpadajočo kmetijo. Čigava neki je? Toda, zakaj bi brskal po spominu in po starih beležkah za imenom domačije, ki je bila včasih partizanska postojanka: porušeno zidovje ne služi nikomur več. Kanček tragike? Sentimentalnost? Kaj bi sicer v tej močvirni Ščavnici dolini, ki ljudem ne daje veliko, če je leto močvirno, in nič več, še je sušno. Raje na hrib! K Negovi, na pogovor o Ikarusu dvajsetega stoletja, ki je pred leti poskušal poleteti s svojstvenim, doma narejenim letalom z grajskega hriba. Pa si je polomil noge. Ali morda na nasprotni ležeči Ivanjski vrh, kjer se nekdo od vaščanov že leta in leta ukvarja s samohodnim vozilom, to je nekakšen »sodom«, ki naj bi ga poganjala lastna

teža voznika. In kunovski vrh! Še turški jezdec bi se izognil slabim jesenskim klancem.

Da, Trattmannsdorfi so odšli šele pred dobrimi dvajsetimi leti. Kar je dobrega ostalo za njimi, so bili gozdovi, ki pa smo jih prva leta nekoliko preveč...

Gorice okrog Stare gore s prijazno baročno cerkvico,

Sredi vinorodnih goríc se skrivajo hišice in vasi, iz katerih odhajajo ljudje v široki svet

Prleški razgledniki

nizkimi »kličajami« in zidanicami iz Kreftove Kalvarije za vasjo. Stare ženice in mlečnozobi otroci potiskajo s travno obložene kankule so poti med grabicami proti sepu. To je še sveža poletna ali jesenska sli-

ka. Starejših ljudi s polno življenjsko silo ni. So v Mariboru ... po svetu ... Le ob praznikih se dobijo doma v ozki in nizki sobici, prepojeni z duhom po galici. Maloštevilni še delajo v Murkovem in drugih vinogradih. Široki svet jih je vzal in jih še vabi, čeprav danes tudi domači kruh ni tako grenak kot smo ga včasih slikali.

V peti razred je hodil. Roko je imel povezano: — Z Mimi-kinim kolesom sem se učil voziti! — Po bregačah to ni tako enostavno. Kaj še živeti! — Pa v Radgoni si že bil? — Ne še. To je tam nekje dauč. — Neodločno je zamahnil z roko proti severu in vzhodu. — Jaz bom kovač!, — mi je dejal, ne da bi ga vprašal — tudi brat je v Mariboru kovač! —

Po naj bo še ta, morda zadnji, kovač.

Spodaj na prvem obronku je trdoživ Videm, ki mu nekateri očitajo, da se lepo razvija.

Na križišču nas povabi prijazna reklama v hrib v Zadržavčevu gostilno v Bučkovičih. Če bi trdili, da se od štiri-desetih let preteklega stoletja, ko je tamkaj župnikoval pisec »Dogodivščin štajerske zemlje« Anton Krempl, ni nič spremene-

nilo, ne bi govoril resnice. In kjer zadnja leta Bučkovičani gradijo, povsod pomagajo s prost. delom, kar na pr. za Ljubljancane pri gradnji — demno Trga revolucije — še nisem slišal. Pa ne bi trebalo iti do Ljubljane. Menda bi našli podobno primerjavo že v Ljutomeru, Radgoni in še kje. Sicer pa Bučkovičani niso edini primer, če je treba narediti kaj prostovoljno. Tako je bilo, je, in še bo!

Od Bučkovec do Ljutomera, pravzaprav do Kamenščaka nad Ljutomerom je 6 ali 15 kilometrov. Kolikor hočeš. Razlika nastane zaradi prevoznega sredstva; ali helikopter, ali trapežno cestno vozilo.

Kot na dlani je Mursko polje. Od Razkrižja, preko Cvena, kjer je ljudski pesnik Peter Skuhala »v šolo hodjo, pa popovo: dere sen jaz mali bijo«, preko Veržeja do Bučkovec. In če bi na Kamenščaku roko stegnil, bi v Cezanjevih »kokota s turna vzeja«. Tako blizu ti je. Zemlja na tej »dlani« je včasih dajala kruha za doma in še drugim. Pravijo, da danes rodi še boljše. Le več nas je za jesti, za delo manj. Nič več ne hodijo ob poletnih sobotnih popoldnevih skozi Ljutomer k »polancem« z goric mlatiči, na ramah noseč cepce, »reduše«, metle in kose. Bilo je res veliko krivičnega v vsem tem. Toda, če smo krivico vrgli skozi vrata, ali nam ne sili nazaj sko-

zi okno? Zemlja brez pridnih rok, stroja in volje do dela ne daje kruha.

Med goricami je čričanje že zdavnaj utihnilo. Sneg se beli po razgibanih lehah od Zelenih dveri proti Čübri in Jeruzalemu. Slikovit jesenski pejzaž te pokrajine ti priklje v spomin le misel na platna slikarja Antea Trstenjaka, ki zna tako pristno prikazati barvitost teh krajev.

Jeruzalem — najvišji prleški razglednik, s katerega ob jasnih spomladanskih in jesenskih dopoldnevih vidiš snežne dvainpoltisočke v Alpah. Toda, ali nismo odšli predaleč, celo v sosednjo občino. Sveta ne delijo nekoliko smešno samo v Koreji, Vietnamu, marveč tudi doma.

Gostišče na Jeruzalemu je tiho, prav tako kot decembrska tišina v goricah. Če bi prišel danes tja kot gost, bližnji rojak Stanko Vraz, ga nihče ne bi tako, kot pred 121 leti, ko je prispel s Hrvaškega na klepet s Prešernovim literarnim krogom v Ljubljano v tedanjo gostilno »Pri Maliču« (tam, kjer je sedaj glavna pošta), vprašal kot ljubka sobarica »po krajnsko«: — Safajo en al dva cimra? —

Pa Vraz ne bi postal vnet prišta ilirizma?!

Ljutomer je že razsvetljen. ko se po vijugasti cesti spuščam proti Kotnikovemu bregu. JUŠ MAKOVEC

„Najboljši športnik Pomurja 1965“

Letos se je uredništvo Pomurskega vestnika odločilo, da bo priredilo med bralci anketo za »NAJBOLJŠEGA ŠPORTNIKA POMURJA 1965«. Letošnje leto je bilo za pomurske športnike in športnice kljub nekaterim težavam zelo uspešno, saj so dosegli velike uspehe ne samo v pomurskem, temveč tudi v republiškem in celo državnem merilu. Da bi našim bralcem osvežili spomin na letošnje pomembnejše športne uspehe pomurskih športnikov, smo se odločili, da vam predstavljamo tiste, za katere smatramo, da si zaslužijo, da jih upoštevamo v lestvici najboljšega pomurskega športnika za leto 1965. Pri tem pa vam prepuščamo, da po lastni oceni ozberete vrstni red ali celo napišete tistega športnika, ki si po vašem mnenju to zasluži, pa ga mi v tem sestavu nismo omenili. V anketi bralci lahko upoštevajo športnike, ki tekmujejo za pomurske klube, pa tudi športnike, ki živijo v Pomurju pa tekmujejo za druge klube, razen profesionalnih športnikov. Poleg tekmovalnih uspehov posameznega športnika naj bralci upoštevajo pri izbiri najboljšega pomurskega športnika tudi druge vrline športnika.

Za izbranega najboljšega pomurskega športnika je uredništvo Pomurskega vestnika pripravilo pokal, za drugega in tretjega pa praktični nagradi. Praktično nagrado bo prejel tudi izzrebani udeleženec ankete.

Mira Kološa, republiška prvakinja v namiznem tenisu za pionirke, tekmuje za SD Gojencec iz Murske Sobotе.

Miša Pfeifer, republiška rekorderka v skoku v višino za pionirke ter republiški prvak v skoku v višino in daljino za pionirke. Osvojila je tudi prvo mesto v skoku v daljino za mlajše mladinke. Tekmuje za AK Pomurje iz M. Sobotе.

Alojz Kos, najboljši pomurski šahist, letos osvojil I. kategorijo, nastopa za SD Sobotа.

Karel Turner, najuspešnejši pomurski strelec, edini udeleženec državnega prvenstva ter večkratni zmagovalec občinskih in okrajnih tekmovanj.

Branko Franček, republiški prvak v namiznem tenisu za pionirje, tekmuje za TVD Partizan Lendava.

Tone Stanovnik, republiški prvak in državni reprezentant v teku na 400 m, doma iz Ljutomerа, tekmuje za AK »Olimpija« iz Ljubljane.

Janez Kovač, državni atletski reprezentant, zmagovalec v teku na 800 m na republiškem finalu APS in drugi na državnem prvenstvu v teku na 1500 m. Tekmuje za Olimpijo iz Ljubljane, doma iz Murske Sobotе.

Janez Peterka, najuspešnejši pomurski rokometaš, tekmuje za Ormož v republiški ligi, doma iz Beltincec.

Miro Steržaj, evropski prvak in svetovni rekorder v kegljanju, naš najboljši jugoslovanski državni reprezentant, tekmuje za Branik iz Maribora, doma iz Ljutomerа.

Franc Koler, drugi na republiškem prvenstvu za turiste in najuspešnejši pomurski kolesar, tekmuje za KK Prekmurje iz Beltincec, doma iz Beltincec.

Aleš Mrzel, republiški prvak in zmagovalec državnega prvenstva v Beogradu v kategoriji do 250 cm, eden najuspešnejših jugoslovanskih motoristov in udeleženec mednarodnih tekmovanj. Nastopa za AMD Stefan Kovač iz Murske Sobotе.

Janez Težak, na republiškem prvenstvu v teku na 800 m zasedel štirto mesto, tretje mesto na republiškem krosu ter drugo mesto na državnem prvenstvu v teku na 800 m. Tekmuje za AK Pomurje.

Peter Juteršnik, najuspešnejši pomurski košarkar, tekmuje za TVD Partizan Murska Sobotа.

Tone Ficko, najboljši pomurski badmintonist, osmi na republiškem prvenstvu ter 13-16 na državnem prvenstvu. Tekmuje za SŠTV iz Murske Sobotе.

Vlado Bavčar, najboljši pomurski hokejist, član reprezentance Slovenije, tekmuje za SŠTV iz Murske Sobotе.

Edi Berden, zmagovalec motornih dirk v Beogradu, na državnem prvenstvu v Banja Luki tretji, na državnem prvenstvu v Beogradu drugi ter zmagovalec na republiškem tekmovanju v M. Soboti. Tekmuje v prikolicci do 1200 cm, nastopa za AMD Stefan Kovač M. Sobotа.

MURA V BORBI ZA OBSTANEK V LIGI

Zadnje prvenstvene tekme jesenskega dela v Slovenski nogometni ligi so bile odigrane že pred štirinajstimi dnevi in vrata nogometnih igrišč so se za nekaj časa zaprla. Nekateri enajstorice so zaključile tekmovalne bolj zadovoljne, druge manj. Nas predvsem za nima obracun pomurskega predstavnika v tej konkurenci — nogometašev Mure.

Prvi del tekmovalja v SNL za nogometaše Mure ni bil nič razveseljiv, saj so zbrali le 7 tekmovalnih točk in zasedli 9. mesto na tabeli s istim številom točk kot Rudar iz Velenja in le točko več od predzadnjega Klavdirjarja iz Celja. Če upoštevamo dejstvo, da se bo Slovan skoraj gotovo vrnil iz druge zvezne lige in bodo iz SNL izpadla tri moštva, potem se tudi položaja Mure nahaja v nevarnem položaju za izpad. Nogometaši Mure torej v prvem delu tekmovalja niso izpolnili napovedanih pričakovanj, s slabimi igrami pa so izgubili tudi veliko priložnosti. Da so bili glavni vzroki neuspehov v nedisciplinirani, je že več ali manj znano. Zato bo potrebno v drugem delu tekmovalja napeti vse sile ter s primerno disciplino, večjo borbenostjo in nekaterimi spremembami izboljšati plasman, s tem pa tudi zagotoviti nadaljnji obstoj v družbi najboljših slovenskih nogometašev.

Tabela jesenskega dela SNL						
Celje	11	8	0	3	29:10	16
Aluminij	11	7	2	2	27:13	16
Triglav	11	7	2	2	26:15	16
Ljubljana	11	7	1	3	17:13	15
Rudar T.	11	5	3	3	21:17	13
Nova Gorica	11	5	1	5	18:20	11
Železničar	11	5	1	5	15:22	11
Branik	11	4	2	5	23:27	10
MURA	11	2	3	6	19:27	7
Rudar V.	11	3	1	7	16:28	7
Klavdir	11	2	2	7	15:22	6
Koper	11	1	2	8	14:26	4

Po prvem delu tekmovalja v SCL — vzhod

NAFTA JESENSKI PRVAK

Pred kratkim je bilo končano prvenstvo v Slovenski oostski ligi — vzhod, kjer Pomurje predstavlja ta Nafta iz Lendave in Grafičar iz Murske Sobotе. Letošnje tekmovalje je bilo zelo zanimivo, saj so bile enajstorice izenačene, tako da se do zadnjega sodnikovega žvižga ni vedelo, kdo bo prezimil na najvišjem mestu.

Oba pomurska predstavnik sta igrala dokaj dobro in tudi ves čas tekmovalja posegala v borbo v najvišje mesto. Toda kljub vsemu je kazalo po predzadnjem kolu, da naslov jesenskega prvaka ne bo pripadel nobenemu od pomurskih predstavnikov. In vendar so nogometaši Nafta v zadnjem kolu prijetno presenetili z visoko zmago nad Mejnikom v Svecini ter tako postal zaradi boljše razlike v golih od nasledovalcev — jesenski prvak. Nafta bi lahko bila zanesljivejša v vodstvu, če ne bi doživela nepričakovane poraza od Olimpa iz

Celja v Lendavi. Grafičar je igral zanesljivo na svojem igrišču, saj je vsa srečanja odločil v svojo korist, medtem ko je gostovanj ni prinesel niti točke. Čeprav je Grafičar zaostal za vodečo enajstorico samo za dve tekmovalni točki, je zaradi izenačenosti moštev pristal na sedmem mestu tabele. Izredna borba se bo torej spomladi nadaljevala in je težko napovedati, katero moštvo bo stopilo v tekmovalne najbolj pripravljeno.

Pionirji Lendave s trenerjem Simončičem — prvaki republiškega turnirja v M. Soboti

TELOVADNI VEČER V MURSKI SOBOTI

TVD Partizan Murska Sobotа je v počastitev dneva republike in praznika organizacije društva Partizan priredilo tradicionalni telovadni večer. Prireditev, na kateri so prikazali dejavnost društva z vsemi oddelki, je lepo uspela.

Občni zbor TVD Partizan Ljutomer

V DRUŠTVO DELAVOLJNE ČLANE

Pretekli petek je bil v Ljutomeru občni zbor TVD Partizan Ljutomer, ki ga je vsled nedelavnosti upravnega odbora sklical ObZTK. Občnemu zboru so prisostvovali tudi predstavniki občinskih družbeno-političnih in oblastnih forumov. Iz črno poročilo o stanju TVD Partizan Ljutomer je podala predsednica ObZTK Ljutomer tov. Ljerkca Zemljčič, kakor se je razvila živahna razprava iz katere povzemamo nekaj misli.

TVD Partizan Ljutomer je bil pred nekaj leti eno izmed najdelavnejših tovrstnih organizacij v Sloveniji, saj se je borilo celo za drugo najboljšo mesto v Sloveniji. Toda društvo je v zadnjem ča-

su zašlo v finančne težave in ker je bilo v upravnem odboru malo dela voljnih članov je dejavnost vsak dan bolj pešala. Od številnih aktivnih sekcij društva, odbojkarji so se precej časa borili za vstop v I. republiško ligo, uspešno pa so nastopali tudi rokometasti, košarkarji in kegljači, je naposled ostala le splošna telesna vzgoja. Da bi ponovno poživeli dejavnost društva so na občnem zboru sklenili, da bodo sklicali javno tribuno, na kateri bodo obravnavali vprašanje delovanja in razvoja telesne kulture v mestu in okolici. Na občnem zboru so tudi izvolili 11-članski novi upravni odbor, za predsednika društva pa izvolili Branka Štamarna.

Prvenstvo SRS v namiznem tenisu

FRANČEŠKIN IN KOLOŠEVA PRVAKA SRS

V soboto in nedeljo je bilo na Jesenicah izvedeno prvenstvo SRS za mladince, mladinke, pionirje in pionirke za leto 1965. Pomurje so na tem tekmovanju zastopali predstavniki Gojencec iz Murske Sobotе ter Lendave in dosegli izreden uspeh.

Pri pionirjih je zaigral odlično Frančekkin (Lendava), ki je premagal vse nasprotnike, tudi favorita Jugoviča (Olimpija) in zasedel prvo mesto, kar je nedvomno dosegel največji uspeh. Odlično je zaigral tudi Simonka, ki je zasedel drugo mesto. Ostali pomurski tekmovalci so se razvrstili takole: Simončič 7., Zekš, Kerčmar, Lebar (vsi Gojencec) ter Raščan in Utroša (Lendava) na 9. do 16. mesto. Uspesna sta bila tudi Zekš—Franček-

kin v pionirskih dvojicah, ki sta v četrtfinalu premagala prva nosilca skupine Jugovič—Kraavanja (Olimpija), žal pa v finalu izgubila proti slabšima nasprotnikom. Isti plasman sta dosegla tudi Simonka—Simončič (Lendava), kar je tudi uspeh. Med pionirkami je ponovno odlično zaigrala Kološeva (Gojencec), ki je premagala vse nasprotnike, tudi favoritkinje in zasedla prvo mesto ter tako postala prvakinja.

Titan in Steržaj prejela Bloudkovo plaketo

Pred kratkim so bile v Ljubljani, letos prvič podeljene Bloudkove nagrade in plakete najzaslužnejšim slovenskim športnikom, športnim delavcem in telesnovzgojnim organizacijam. Med podeljenimi 26 Bloudkovimi plaketami, sta to veliko priznanje prejela tudi Evgen Titan iz Murske Sobotе in Miro Steržaj iz Ljutomerа.

Evgen Titan, profesor telesne vzgoje na Srednji šoli za telesno vzgojo v Murski Soboti in član sekretariata ObZTK Murska Sobotа je prejel Bloudkovo plaketo za pomembno delo pri razvoju šolske telesne vzgoje v Pomurju.

Miro Steržaj, komercialist v obratu Mlekopromet Ljutomer, član kegljaškega kluba Branik iz Maribora je prejel Bloudkovo plaketo za tekmovalne uspehe.

Obema za podeljeni priznanji čestitamo.

IZREŽITE, USTREZNO IZPOLNITE IN NALIPITE NA HRBITNO STRAN DOPISNICE, DOPISNICO ODPOŠLJITE NA NASLOV: POMURSKA ZALOŽBA, MURSKA SOBOTA, KIDRIČEVA 4.

BELTINCI - razredni učitelj

Svet OSNOVNE SOLE BELTINCI razpisuje začasno delovno mesto

RAZREDNEGA UČITELJA

Pogoj: učiteljsiše. Nastop službe s 1. februarjem 1966. Kandidati naj vložijo pismene prošnje naslovljene na Svet šole, najpozneje v 15 dneh po objavi tega razpisa.

Naročite Kmečki koledar 1966

NAROČILNICA

Podpisani poklic kraj bivališča in hišna številka ulica (hiš. števil.) pošta nepreklonito naročujem in prosim, da mi takoj po izidu po poštneju povzetju dostavite na zgornji naslov:

- KMEČKI KOLEDAR 1966 S PRILOGO »Gospodarsko računovodstvo« za din 700.—
- KOLEDARSKO ZBIRKO »Kmečki koledar 1966« s prilogo »Gospodarsko računovodstvo« in še naslednja knjižna dela: Karel Čapek: »Navadno življenje«, roman; Jara Ribnikar: »Zmaga in poraz«, roman; Edvard Kardelj: Potovanje skozi čas; Franc Srimpič: »Beg v jutro, roman.« za din 1.500.— (Ustrezno številko, kar naročujete, obkrožite!)

V dne 1965. (Podpis naročnika)

Novi carinski predpisi v Jugoslaviji

V primeru, če se dovoljenje za stalno naseljenje izroči upravljencu po prihodu v Jugoslavijo, se šteje kot dan dosežitve dan prejema dovoljenja. To je zaradi tega, ker posamezniki zaprosijo za dovoljenje šele po prihodu v Jugoslavijo. Če tuji državljani uvozi motorno vozilo, mora zahtevku predložiti potrdilo uprave za notranje zadeve, da se je izselil iz Jugoslavije pred 6. aprilom 1941. leta. V primeru, če ne izpolnjuje tega pogoja, mora plačati za motorno vozilo carinske dajatve.

inventar. Mišljeni so predmeti, ki so potrebni doseljencu za opravljanje rednega poklica, če se sme ta poklic po veljavnih predpisih opravljati tudi v Jugoslaviji. Zahtevku za oprostitev plačila carinskih dajatev za gospodarski inventar je treba predložiti tudi potrdilo jugoslovanskega diplomatskega ali konzularnega predstavništva o tem, kaj je bil upravičenec redni poklic v državi, iz katere prihaja. V Jugoslaviji je dovoljeno opravljati skoraj vse običajne obrtniško-rokodelske poklice.

jo, če predmete po potrjenem seznamu uvozijo v 6 mesecih od dosežitve oziroma od dneva prejema dovoljenja za vselitev in stalno naselitev v Jugoslaviji.

KOLIKSNE SO CARINSKE DAJATVE

Posamezniki sprašujejo, kolikšne so carinske dajatve za posamezne predmete. Zato bomo našli nekaj predmetov in skupni dinarski znesek carinskih dajatev in to:

- Magnetofon navadni za govorniško reprodukc. 26.000 din, magnetofon srednje kvalitete na 2 liniji 42.000 din, magnetofon s 4 linijami 60.000 din;
- televizijski sprejemnik z ekranom do 43 cm 46.000 din, z ekranom od 44 do 53 cm 58.480 din, z ekranom od 54 do 59 cm 65.360 din, z ekranom od 60—75 cm 103.200 din;
- za radijske sprejemnike se šteje, da je vsaka cev — žarnica vredna 6.000 din, 1 transistor pa 4000 dinarjev. Carinska stopnja je 20 odst. Če ima radio več kot 7 cevi — žarnic, se plača 12 odstotkov prometnega davka;
- za električne bojlerje do 10 litrov 8060 din, za bojlerje od 10 do 30 litrov — 14.656 din, od 30 do 60 litrov — 20.152 din, za bojlerje preko 60 litrov je treba plačati 25.648 din;
- za električne štedilnike z grelnima ploščama in s pečico

- 12.000 din, s tremi 16.000 din, s štirimi 22.000 din;
6. sesalec za prah — 12.824 din;
- loščilec za parket 14.656 din;
8. avtomatični pralni stroj s centrifugo do 4 kg perila — 47.632 din, za stroj od 4 do 5 kg perila — 76.944 din;
9. kompresijski hladilnik — za vsak liter prostornine se vzame vrednost 1300 din, za absorpcijski-kemični pa 1100 din. Carina za hladilnike je 20 odstotkov in 12 odstotkov prometnega davka;
- električni aparati za britje — 8061 din;
- navadni šivalni stroj — 30.208 din, električni portabel — 36.000 do 40.000 din, električni za vezenje — 49.088 do 52.000 din;
- pisalni stroj do teže 4 kg — 23.328 din, od 4 do 6 kg — 46.656 din, preko 6 kg

- teže 58.320 din;
13. dvokolesa, športna — 12.000 din, touring — 10.000 din, dirkalna 13.000 din;
14. otroška dvokolesa od 12 do 14 col — 4000 do 7.200 din;
15. tehtnice za gospodinjstvo — 1.722 din;
16. plinski štedilnik z dvema plamenoma 12.384 dinarjev, s tremi plameni — 15.480 din, s štirimi plameni — 18.920 din;
17. plinski grelec — 5160 din;
18. ročni aparat za sušenje las — 2.400 din;
19. motorne kosilnice do vlečne teže 99 kg — 58.840, od 100 do 129 kg — 74.800, od 130 do 199 kg — 89.760 din, od 200 do 239 kg — 119.680, od 240 do 269 kg — 134.640, od 270 do 299 kg — 149.600, preko 300 kg — 164.560 din carinskih dajatev.

A. Kovačič
(Po »Rodni grudi«)

Novo leto se naglo bliža. Prav gotovo se boste tudi vi spomnili vaših poslovnih partnerjev in prijateljev, vaših dragih, sorodnikov, prijateljev in znancev — z lepo novoletno čestitko?

Novoletne čestitke z zimskimi motivi v barvah

PO CENI 60 DO 80 DIN ZA KOMAD

lahko takoj pisмено ali osebno naročite pri **POMURSKI ZALOŽBI, MURSKA SOBOTA, KIDRIČEVA 4.**

Priporočamo vam, da pohitite z naročili, kajti naklada čestitk je omejena!

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 10. decembra — Smiljan Sobota, 11. decembra — Danijel Nedelja, 12. decembra — Aljoša Ponedeljek, 13. decembra — Lucija Torek, 14. decembra — Dušan Sreda, 15. decembra — Kristina Četrtek, 16. decembra — Albin

dežurna služba

ZDRAVSTVENEGA DOMA MURSKA SOBOTA

10. decembra — dr. Gregorčeva
11. decembra — dr. Lopert
12. decembra — dr. Lopert
13. decembra — dr. Kocjančič
14. decembra — dr. Vlajeve
15. decembra — dr. Zupanjevav
16. decembra — dr. Lopert

KINO

MURSKA SOBOTA — 10. decembra francoski barvni kinemaskopski film: »Zasledovani ljubimci«; 13. in 14. decembra francoski film: »Nababe«; 15. in 16. decembra ameriški barvni film: »Ptiči«.

BELTINCI — 11. in 12. decembra jugoslovanski film: »Maček pod šlemom«.

GORNJA RADGONA 11. in 12. decembra ameriški film: »30 let smeha«.

VERZEJ — 11. in 12. decembra francoski barvni kinemaskopski film: »Ugrabitelj Sabianke«; 15. decembra ameriški film: »Na divji Zahod«.

LENDAVA — 10. in 12. decem. jugoslovanski film: »Dvojni obroči«; 14. in 15. decembra norveški film: »Mladi grešniki«.

LJUTOMER — 11. in 12. decembra ameriški barvni kinemaskopski film: »Ljubimo se«; 16. in 17. decembra francoski kinemaskopski film: »Austerlitz«.

CRENSOVCI — 11. in 12. decembra ameriški kinemaskopski film: »Salomon in Saba«.

BUČKOVC — 12. decembra film: »Človek in zver«.

VELIKA POLANA — 11. in 12. decem. mehiški barvni film: »Jaz pustolovec«.

SALOVC — 11. in 12. decembra madžarski film: »Profesor Hani-bal«.

DELAVSKA UNIVERZA M. SOBOTA — celovečerni film: »Sever-severozapad«. — Predstave 9. decembra ob 19. uri v Puževcih; 10. decembra ob 19. uri v Zerkovcih; 11. decembra ob 19. uri v Pokovcih; 12. decembra ob 14. uri v Filovcih in ob 19. uri v Tešanovcih.

PRODAM

PRALNI STROJ znamke AEG in centrifugo, malo rabljeno, ugodno prodam. Marija Kološa, Titova 22, blok nad Varteksom. M-759

PRIPOROČA SE VAM KOMISIJSKA TRGOVINA STRAH FRANJO G. RADGONA PRI CARINI

UGODEN NAKUP

Velika izbira moških in ženskih plaščev po zelo ugodnih cenah, kakor tudi moške ženske in otroške obutve in ostalih oblačil; harmonik, radioaparator, gramofonov in kratko krilni klavir.

POTREBUJEM

sobne peči, radijske aparate, mopede, pralne stroje in raznovrstne električne kuhalnice. Ugodna provizija!

Toplo se priporočam!

Stanovanja naprodaj

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE »POMURJE« M. SOBOTA prodaja:

1. V 30-stanovanjskem bloku v Murški Soboti ob Kidričevi ulici

- 20 DVOSOBNIH STANOVANJ
- 10 ENOSOBNIH STANOVANJ

z opremo kuhinj in sanitarij ter skupinsko televizijsko anteno. Vsa stanovanja so ogrevana s centralno kurjavo.

2. V 12-stanovanjskem bloku v Gornji Radgoni v Panonski ulici

- 12 DVOSOBNIH STANOVANJ

z opremo kuhinj in sanitarij ter skupinsko televizijsko anteno. Vsa stanovanja so ogrevana z lončenimi pečmi.

Stanovanja bodo vseljiva do 25. novembra 1966.

Vsa nadaljnja pojasnila lahko dobite na upravi podjetja.

Pismena naročila sprejemajo vsak dan, vse do končne razprodaje vseh stanovanj.

KRAVI, plemenski, naprodaj. Bakovci 82, p. Murška Sobota.

M-751
KUHINJSKO KREDENCO zaradi selitve prodam. Vprašati: Titova 23, nad »Zeleznino« v Murški Soboti.

M-754
KAVC, dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi lista.

M-755
MOPEL »Puch«, prodam, avto OPEL-OLYMPIA prodam ali zamenjam za Fiat 600 ali 750. Naslov v upravi lista.

M-756
SMUČI ugodno prodam. Győrfi, Stefana Kovača 13, Murška Soboti.

M-757
AVTO »ZASTAVA« 750, nov, prodam. Naslov v upravi lista.

M-757
»PUCH« 175 prodam. Martin Markoč, Dolnji Slaveči, p. Grad.

M-761
VRSTNI RED za »Spačka«, dospelga v aprilu 1966, prodam. Informacije v upravi lista.

M-765
SPALNICO, kompletno, v zelo dobrem stanju, ugodno prodam. Stefana Kovača 27, Murška Soboti.

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

M-766

zaposlitve

KOLARSKEGA pomočnika sprejem. Soba zagotovljena. Ptuj, Rogaska 1. M-764
Rim. kat. župnišče sprejme gospodinjku-kuharico; najraje upokojenko. Razen vrta in ohišnice ni posvetva. Nastop službe čimprej. Ponudbe poslati na upravo lista. M-767

SOBE

SOBO, opremljeno, oddam dvema dekletoma. Oglasti se med 12. in 16. uro. Murška Soboti, Grajska 4/a. M-762
DIJAKA ALI VAJENCA sprejem na stanovanje. Otona Zupančiča 9, Murška Soboti. M-753
PRAZNO SOBO IN KUHINJO ali večjo sobo nujno potrebujem. Plačam naprej. Naslov v upravi lista. M-760

kupim

PLANSKO SITO za mlin kupim. Posrednika dobro nagradim. Ponudbe poslati na upravo lista pod »Dober plačnik«. M-763

300 šivalnih strojev

z okroglim čolničkom, domala novih, Singer, Pfaff, Bernina in podobno, ugodno prodamo po 400 avstrijskih šilingov. Pogrešljivi stroji od 700 AS, cik-cak od 1.200 AS dalje.

Garancija!
PIRKER, GRAZ
SCHÖNAUGASSE 43,
AVSTRIJA

razno

NUJNO POTREBUJEM 60.000 din posojila. Z obrestmi vrnem do 1. maja. Za nagrado dam takoj skoraj novo moško uro »Darwil«. Stefan Hozjan, Zihlava 10, p. Videm ob Ščavnici.

KOMPAS

POSLOVALNICA MURSKA SOBOTA

Vabimo vas

Na WIENER EISREVUE — drsalno revijo v Celovcu. Revija bo od 3. do 20. februarja 1966.
Zaključene šolske skupine bodo imele popust.
Prijava sprejemamo že sedaj.

Kompas
Poslovalnica M. Sobota
Trg zmage — tel. 21-450

»Zvezda« Beltinci: natakarkar

GOSTILNA »ZVEZDA« BELTINCI sprejme

NATAKARJA
Pogoji: kvalificiran natakarkar. Osebnih dohodkov po pravilniku podjetja. Nastop službe s 1. januarjem 1966 ali po dogovoru.

TA MESEC BO IZŠEL

Kmečki koledar 1966

POMURSKA ZALOŽBA
Murška Soboti, Kidričeva 4

MURSKA SOBOTA

BRANKO IVNIK: RAZMAJANI MEJNIKI

Tako je potekala ta konferenca, radirali so in na novo risali mejne črte, svinčniki so postajali vedno bolj topi, mejna črta pa vedno debelejša. Končno so bile te črte v resnici debele kilometre in potekale skozi mirno pokrajino in človeške usode.

Z dunajsko razsodbo so bili zadovoljni samo razsodniki. V Češkoslovaški sta zavladala razočaranje in potrtost. Novi zunanji minister Chvalkovsky je izgubil na ugledu, ker ni dosegel ničesar, kljub temu da je svojo zunanjo politiko usmeril čisto v Hitlerjeve vode. Tudi Madžarska je bila nezadovoljna. Računala je, da bo dobila vso Podkarpatsko Ukrajino. Že se je pripravljala, da bi vkorakala v to deželo, toda to akcijo sta preprečila Hitler in Mussolini, ki sta odločno svarila Madžarsko pred nepremišljenimi koraki. Kar je dovoljeno velikim, ni dovoljeno malim...

SLOVAŠKA IN PODKARPATSKA UKRAJINA

Medtem so se dogajale na Slovaškem čudne reči. Hlinkova Slovaška ljudska stranka se je združila z nacionalisti in kmečko stranko v enotno stranko, ki je bila v svoji zunanji in notranji politiki takšna, kakršno si je Hitler lahko je želel: zahtevala je neodvisnost od Prage, stremela je po avtoritativnem vodstvu državne in povsod po deželi ustanavljala svoje oborožene enote, tako imenovano »Hlinkovo gardo«.

Napetost med Slovaki in Čehi je Hitler seveda z vsemi sredstvi podžigal. Končno je šef slovaške propagande 22. februarja 1939 v vladnem listu »Slovaku« zahteval »samostojno slovaško državo«. Zahteve Slovkov do Prage so se stopnjevale v dveh nasprotnih smereh: na eni strani so zahtevali denar za ureditev svojega proračuna, na drugi strani pa so zahtevali popolno ločitev češke in slovaške vojske. Ker pogajanja niso dala nobenega rezultata, so češke čete 10. marca zasedle garnizijska mesta na Slovaškem. Hlinkovi gardisti so bili razoroženi, voditelji ekstremistov pa so bili aretirani. Minister slovaške vlade Durčanski je pobegnil na Dunaj, kjer je skupno s poveljnikom Hlinkove garde pozval slovaško ljudstvo k državljanski vojni. Njegov poziv pa je ostal brez odmeva.

To je bil za Hitlerja zopet razlog, da je prišel po tisku z ogorčeno kampanjo proti »barbarskim Čehom.« 12. marca je prejel nemški tisk naslednje navodilo: »Jutri morajo iziti na prvih straneh samo poročila iz Češke. Največje črke, naslovi preko cele prve strani, najostrejši ton, toda nobenih komentarjev.« Naslednjega dne: »Na prvo stran samo uvodniki in poročila o čemskem vprašanju.«

Zopet je preplaval hudournik krvavih vesti nemškega bralca, čeprav se v resnici ni zgodilo nič omembe vrednega. Praška policija je prejela navodilo, naj ne nastopa proti Nemcem niti tedaj, če bi izzivali. Strokovnjaki za povzročanje nemirov, ki jih je poslala nemška vlada skrivaj v Češkoslovaško, niso opravili ničesar.

»Zelo velike težave imamo, Čehov nikakor ne moremo izzvati...« piše neki Hitlerjev terorist v svojem poročilu, ki so ga po vojni odkrili v arhivu nemškega zunanje ministristva. »Potrebne so večje nasilne akcije, če hočemo izzvati incidente.«

Razen Slovaške je bila Podkarpatska Ukrajina drugo žarišče nevarnosti za okrnjeno češkoslovaško državo. Madžarska je neprestano silila v Berlinu, da je treba »ta problem likvidirati«. Hitler, ki je Hortyja doslej zadrževal, je končno spomlad obljubil Madžarom, da dobijo ta košček zemlje, ki je pomenil za Madžarsko »življenjsko vprašanje«, kakor se je izrazil sam Horty.

PLAZ SE JE SPROZIL

Tako je bilo pripravljeno vse za razbitje Češkoslovaške, manjkal je samo še povod. Na Slovaškem pa je vladal za Hitlerja neljub mir in red. Končno je Hitler uganil pravo: odstavljeno slovaškega ministrskega predsednika Tisa je brzojavno poklical v Berlin. Tam so zahtevali Hitler, Göring in Ribbentrop od njega, naj izda proklamacijo o neodvisnosti Slovaške.

Se isti večer je zahteval Tiso, ki je dobival od Ribbentropa natančna navodila iz Berlina, sklicanje slovaškega deželnega zbora. Ker nacistični politiki niso bili dovolj inteligentni, da bi si kaj pametnejšega izmislili, so ponovili stari trik z brzojavko, ki ga poznamo že iz Avstrije. Tako so v Berlinu sestavili Tisovo brzojavko Hitlerju, ki se je pričela z besedami: »V imenu slovaške vlade si štejemo v čast sporočiti vaši ekselenciji, da je danes suveren ljudstvo streljo s svojih ramen neznosni češki jarem...« Na koncu brzojavke pa seveda »avtonomna« Slovaška prosi veliki nemški rajh za »varstvo«. Te brzojavke pa ni Tiso slovaškemu deželnemu zboru niti predložil, ker se je bal, da bi ne bila stoodstotno sprejeta, temveč jo je 16. marca sam poslal Hitlerju. Toda ne samo brzojavko, tudi besedilo proklamacije o samostojni slovaški državi so od prve do zadnje besede sestavili v Berlinu in jo dali Tisu na pot. To proklamacijo je naslednjega dne slovaški parlament sprejel z nekaterimi nebitnimi spremembami. Le nekaj poslancev je imelo pogum, da so protestirali proti njej.

14. marca 1939 zjutraj je poslal tudi podkarpatski ministriški predsednik Vološin Ribbentropu brzojavko, v kateri je sporočil nemškemu zunanjemu ministru, da se proglasa dežela za samostojno in prosi nemški rajh za »varstvo«. Toda ob istem času so madžarske čete že prekoračile mejo dežele. Opoldne je poslal Vorošlin klice na pomoč Hitlerju in vsem vladam, ki so sklenile Münchenski sporazum. Toda Berlin je molčal, London in Pariz pa sta bila predaleč. Naslednjega dne je vprašala Podkarpatska Ukrajina še »enkrat Berlin, ali hoče prevzeti protektorat nad deželo. Ker zopet ni bilo odgovora, je zvečer pohodil Vološin madžarski vladni »večno prijateljstvo in tesno sodelovanje«, če pusti deželo samostojno — toda madžarski odgovor je bil ultimat, naj do 20. ure izročijo oblast v Podkarpatski Ukrajini madžarski vojski. S tem je bila usoda Podkarpatske Ukrajine zapečatena.

ZADNJE DEJANJE

Medtem je v Pragi 14. marca zaprosil zunanji minister Chvalkovsky nemškega odpravnika poslov, naj posreduje pri Hitlerju, da bi ta nujno sprejel na osebni razgovor predsednika republike Hacho. Ker ni bilo nobenega dvoma več o tem, da Češkoslovaška razpada, je Hitler privolil. Se istega dne popoldne je zapustil 66-letni na srcu bolni Hacha skupno s svojim zunanjim ministrom v posebnem vlakcu Prago. Medtem ko se je peljal vlak proti Berlinu, so nemške čete zasedle važno industrijsko središče Moravsko Ostravo.

Ob pol enajstih ponoči je prispel Hacha v Berlin in šele tu izvedel od svojega poslanika, da so Nemci zasedli Moravsko Ostravo. Do pol dveh ponoči sta morala Hacha in Chvalkovsky, čakati preden ju je Hitler sprejel. Med tem časom je nemška vojska že sprejela ukaz, naj napreduje proti Pragi.

Hacha je v začetku razgovora dejal, da trdno veruje, da je usoda Češkoslovaške pri Hitlerju v dobrih rokah. Nadalje mu je zatrdil, da ne bo imel Hitler s Slovaki nobenih dobrih izkušenj.

Hitler pa ga je kmalu prekinil. Na starega predsednika se je vsula toča obtožb. Hitler je očital Češkoslovaški hudodelstva, ki naj bi jih zagrešila ta država v dvajsetih letih svojega obstoja.

Gradbenega referenta vabijo

KIK »Pomurka« — OBRAT ZA KMETIJSTVO RAKIČAN razpisuje delovno mesto

GRADBENEGA REFERENTA

Pogoj: gradbeni tehnik z najmanj osemletno prakso.

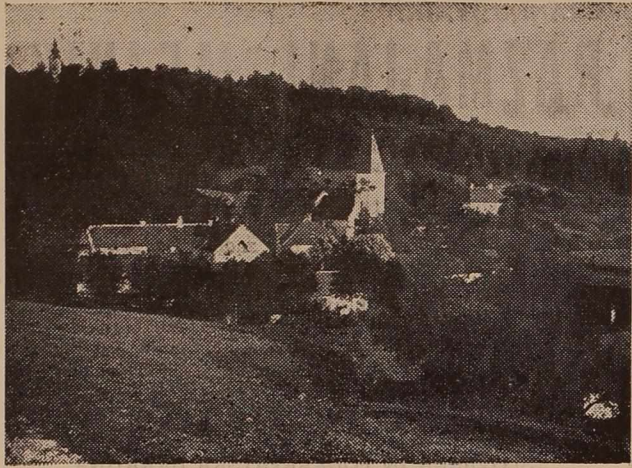
OBRAT ZA KMETIJSTVO RAKIČAN

BRUŠENJE

MOTORNH VALJEV

AGROSERVIS

MURSKA SOBOTA

Prva slovenska šola v Prekmurju

Letos je minilo 75 let, odkar kar je bila ustanovljena gimnazija v Prekmurju. V prvem šolskem letu 1919/20 se je v prvi razred vpisalo 35 učenec. Značilno pa je tudi to, da je bila prva slovenska šola, ki je bila po prvi svetovni vojni ustanovljena v Prekmurju, prav gimnazija. 1925. leta se je začel boj za obstoj popolne gimnazije v Murški Soboti, v tem letu je časopis »Mürska Krajna« zapisal takole: »Veselilo nas je vse Prekmurce, ko smo ne malo z našimi trüdnimi zbojivali edno pörgarsko šolo. Ešče bole nas je pa veselilo, ka smo dobili tüdi i gimnazijo. Tem

veške je pa bilo razburkanje, kda so nan nikdašnje pörgarsko šolo ta zabiksal i ešče i vekše kda smo čüli, ka je gimnazija reducirana na nižjü gimnazijo. Ali de pri nas vsikdar tak brez glavno šlo?»

1927. leta so na II. državni gimnaziji v Ljubljani maturirali prekmürski dijaki, ki bi morali v normalnih pogojih biti prvi maturanti soboške gimnazije. Bili so to prvi prekmürski dijaki, ki so prvi dovršili slovensko gimnazijo.

Pred 75 leti v Lendavi

Letosje minilo 75 let, odkar je bila v 1890. letu zgrajena železniška proga, ki je takrat malo mestec Lendavo povežala z svetom. Nedvomno je bil ta dogodek izredno pomemben in je pospešil gospodarski razvoj tega področja, saj se je že 1904. leta ustanovila prva tovarna dežnikov in tudi nekatere druge obrtne delavnice. Železniška proga je sčasoma postala edini izhod pomembno vlogo posebno na gospodarskem področju.

Pri Gradu »káča« več ni

Kako je Grad prišel do svojega imena, si lahko razložimo vsakdo, ki le ve, da stoji v tej vasi eden izmed najlepših gradov v Sloveniji. Mogočna zgradba, sklenjena v nepravilni, toda popolni krog, razpostavlja svoje mogočne zidine na vrhu hriba, prav sredi vasi. Kakor da bi hotela s to svojo vzvišeno lego nenehno opozarjati na svojo dolgo zgodovino.

Vas in njena graščina imata prav gotovo za sabo dolgo vrsto zanimivih dogodkov. Že v začetku 13. stoletja je imel na tem področju svoje središče grof Nikolaj, ki mu je ogrski kralj Andrej II. podaril zahodni del Prekmurja. Pokrajina, ki je pozneje dobila ime Prekmurje, je sploh mnogo menjala gospodarje. Med križarskimi vojnami so se je polastili templarji. Ti so tudi zgradili grad, ki ga omenjajo listine že leta 1275. Tako torej Grad že dolgo nosi svoje ime. Ljudstvo se je trdovratno držalo tega naravnega imena. Še med zadnjem vojni, ko so Madžari preimenovali vas v Felsőlendvo, se mu ljudstvo ni hotelo odpovedati.

Okrog gradu se je brez dvoma mnogo razvnela ljud-

PREKOP DONAVA — ODBA

Spet je oživila že nekajkrat obravnavana zamisel o graditvi plovnega prekopa, ki bi povezoval Odro in Donavo oziroma Baltik s Črnim morjem. Izkopati bi bilo treba kakih 200 km dolg prekop, po katerem bi lahko plule do 1500 ton težke ladje, ki bi prevažale do 3500 ton tovora. Prekop od Donave po Moravi in Bečvi ter dalje čez moravsko nižino in pod Karpati do Odra bi bil širok 42 do 80 in globok 2,5 do 4 m. Potrebno bi bilo 19 zapornic. Potem ko bi se zgradili prekop med Renom čez Main do Donave, bi bila rečnim ladjam zagotovljena tudi neposredna zveza s Severnim morjem.

85

S težko roko je telebnil po mizi, segel po vrču in goltal. da se mu je cedilo po bradi. Potem se je skokoma pognal v sedlo in odjahal:

»Pozdravljeni, Svarun. Tunjuš ti še enkrat svetuje, udarite na Ante in ugonobite izdajalce!»

»Ne hodi še, Tunjuš! Pogledaj Bojan in Velegost se vračata,« ga je zadrževal Svarun.

A Tunjuš je spodbodel konja, da je zarezgetal in zdiral iz gradišča.

»Kaj mu je? Si ga ti razžalila, hčerka?»

»Rekla sem mu, da ostanem pri tebi, tukaj.«

Svarun jo je pogledal s široko odprtimi očmi. Medtem pa sta že prijezdila starosta.

»Žalost, velika žalost. Pot zaman. Med brati divja boj, lomijo se kopja, sekire frče.«

ki je živel v graščini, premagal »káča« in ga ubil.

Vendar pa so gradu še dolgo gospodarili različni »káči«. Ko je templarski red propadel, so njihovo posestvo dobili ogrski fevdniki Széchyji, v začetku 17. stoletja pa grofje Batthyányji. Toda to niso bili edini gospodje, ki je moral zanje delati prekmürski človek. Za zadnjimi Szapáryji in Széchenyi je med obema vojnama posest pri Gradu dobil industrijalec Geza Hartner iz Mürske Sobot. Po koncu vojne je, kot skoraj vsi kapitalisti, pobegnil iz Jugoslavije. Graščina pa, ki jo je do zdaj njegova demolirala nekaj vojska, odtlej nemo stoji na svoji višini in se bori proti zobu časa.

Drago Grah

Kdaj je zgrajen lendavski grad

Skopi zgodovinski podatki sicer ne povedo, kdo in kdaj je zgradil prvi lendavski grad, pa vendarle prve podatke o njem zasledimo 1282. leta, ko ga je madžarski kralj Ladislav podaril Stefanu Haboldu, sinu hrvaškega bana. Vdori Tatarov so prvi grad močno poškodovali pa je zato bil v XIV. stoletju zgrajen na istem prostoru novi grad. 1664. leta zgodovina navaja prvo obleganje gradu od Turkov, dodaja pa tudi to, da lendavski grad ni bil nikoli zavzet. Po sklenitvi mirovne pogodbe med Avstrijo in Turčijo je lendavski grad potem, ko je že večkrat spremenil lastnika, prešel v roke Esterhazijevih, ki so v znak zahvalnosti dunajskemu dvoru in cesarju Leopoldu I. preuredili grad tako, da ima gledan v florisu črko L. V drugi polovici 19. stoletja so bili v njem stanovanjski prostori vse do konca prve svetovne vojne. Pozneje

je bil kot vojašnica, po osvoboditvi pa je bil obnovljen in je služil šolam. Prvotno je bil v njem dijaški dom, pozneje vajenska šola, naposled pa je v njem razvila dejavnost lendavska II. osnovna šola. Po nekaterih podatkih je bil prvi grad zgrajen okoli leta 1000, toda o tem datumu zgodovinarji niso enotni. Dejstvo pa je, da je še pred letom 1282 bil eden izmed štirih največjih gradov v panonski nižini in takratni madžarski državi.

OGVIRKI

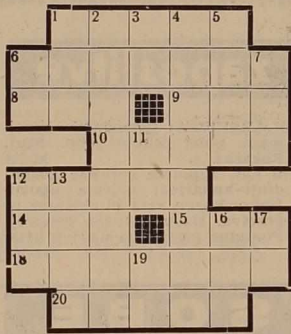
— Ali si se dovolj angažiral pri izvajanju gospodarske reforme?

— Sem, v treh dneh sem na raznih sestankih 999-krat izgovoril besedi »gospodarska reforma«!

Včasih so rekli, če je kdo koga napet najstijl: ta pa ga je na suho obril! Danes, ko poznamo električne brivske aparate se kar sami na suho brijemo.

V davnih časih so Verženci bika z vrvo »v türen vlekli«. Letos so ga s traktorjem, toda ne na cerkveni zvonik, temveč v hlev.

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. slovenski umetnostni zgodovinar (France), 6. podvodno orožje za po tapljanje ladij, 8. ločilni veznik, 9. zvesta domača žival, 10. rimska naselbina na ozemlju današnje Ljubljane, 12. sodni zbor, 14. ime italijanske pesnice Negri, 15. glina, 18. zelo razširjena kemična prvina (znak Si), 20. vrsta piva.

NAVPIČNO: 1. važna začimba, 2. prireditev ali razstava, ki se prireja vsako tretje leto, 3. pripovedna pesem, 4. lepa ženska, 5. nekdanji britanski premier (Anthony), 6. kazalni zaimek, 7. žuželka s strupenim žrelom, 11. kemični znak za mazurij, 12. kratica skandinavke letalske družbe, 13. nadzornik javnih zgradb v starem Rimu, 16. geometrijski pojem, 17. vzklik, 19. otok v Jadranu.

Rešitev:

Vodoravno: 1. snaha, 6. flobert, 8. pav, 9. Lar, 10. elemi, 12. Osman, 14. Bab, 15. ilo, 18. Aleksej, 20. krsta.

Trgovsko podjetje na veliko in malo Mürska Sobota

VELIKA NAGRADNA PRODAJA

radio aparatov, televizorjev, tranzistorjev, gramofonov in magnetofonov

V PRODAJALNAH

OPREMOTEHNA IN TEHNOPROMET

Prodajo organizira Trgovsko podjetje »Jugotehnika« iz Ljubljane.

Pri nakupu zahtevajte nagradni kupon!

PRODAJALNA

LOVEC

v Grajski ulici vam nudi veliko izbiro

smučí, sank, drsalk in drugih športnih potrebščin

Priporoča se vam — kolektiv »Lovca«!

AUDIOVISION

TRIESTE, VIA TARABOCHIA 10

Devizni račun št. 3327/6 pri Cassa di Risparmio, Trieste, Via S. Nicolò

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI

vseh znamk

SAMO ZADNI MODELI — NOVE IZVEDBE

Plačate lahko s kakršnokoli valuto! Priskrbimo vam tudi vse potrebne listine za izvoz. Dajemo tehniško pomoč in garancijo.

»MLINOPEK« OBVEŠČA

OBVEŠČAMO VSE CENJENE STRANKE, DA ZARADI REDNEGA LETNEGA POPIISA BLAGA NE BOMO IZDAJALI IN NE SPREJEMALI BLAGA V NAŠEM SKLADIŠČU IN MLINIH OD 25. DEC. 1965 DO VKLJUČNO 4. JANUARJA 1966. PRAV TAKO V TEM ČASU NE BOMO OPRAVLJALI STORITEV.

TO OBVESTILO SE NE NANAŠA NA PEKARNE S PRODAJALNAMI.

»MLINOPEK« MÜRSKA SOBOTA

86

Tedaj je truden potnik v dolini zagledal Tunjušev vihrajoči plašč. Padel je v visoko travo in se po trebuhu splazil v goste grmovje.

»Pet jagnjeti,« je zašepetal »debelih in mastnih, tebi Svetovit, če me prikriješ.«

Tunjuš je vihral sklonjen na konjskem vratu, kakor bi ga gonili vodomci in škripajoč z zobmi ponavljal prisego:

»Teče, že teče, kri! Pa mora še v večjih potokih tudi zaradi nje!«

»Kakor hudič!« je zašepetal potnik, ko se je Hun oddrevil mimo njega. Oddahnil se je in zlezal iz grmovja ter jo ubral proti gradišču.

Bil je godec Radovan, ki je prinašal očetu Svarunu pozdrave iz Bizanca od sina Iztoka.

87

Ko se je carica Teodora tisto jutro vrnila z vrtov, kjer je zasačila Azbada, je bila židane volje. Ni slonel dolgo na perzijskem blazinjaku, kmalu se je z ladjico odpeljala na Martovo polje, onkraj Zlatega roga, na vojne vaje. S seboj je vzela tudi Ireno. Poklicala je Azbada.

Irena je zardela in pobledela. Vedela je, kako grozno se srdi Azbad, ker je zavrgla njegovo prošnjo za svidenje, zmečkala pismo in ga raztrgala. Vendar je zašepetala despojini: »Azbada čaka.«

Teodora ni trenila z očmi, da bi pogledala Azbada. Po kratkem molku je spregovorila:

»Privedla sem ti Ireno, da te kaznuje, ker te je nocojšnjo noč zaman čakala, nezvesti.«

Dvoje src je pri tem vztrepetalo.